

ALEKSANDRA ČVOROVIĆ

MONOLOG U ŠOLJI KAFE

EDICIJA
Zlatni vrt

PRIREDIO
XXXXXX XXXXXXXXXX

IZDAVAČ
JU Biblioteka "Alija Isaković" Gradačac

ALEKSANDRA ČVOROVIĆ

MONOLOG U ŠOLJI KAFE

Banja Luka, 2005.

RECEPT ZA LUDILO

Otvorih oči. Prvo što sam ugledala, bila je gusta i ljepljiva žućkastosiva masa. Nešto sasvim bezoblično, podsjećalo me na moje misli. Upravo tako sam zamišljala unutrašnjost vlastitog uma. Pridigoh se pokušavajući da razbistrim misli i shvatih da gledam oblake kroz prljavi prozor. Mutilo mi se pred očima, udahnuh dublje, ali vazduh je bio gorak od ustajalosti. Osjećao se zadah slegnutog dima. Smrad prepune pepeljare bio je takav da se jedva moglo disati. Srećom to me nije dotuklo. Jedino osjećanje koje uspijevam da razaberem u glavi je ravnodušnost prema svemu.

Ni samu sebe nisam interesovala, mogla sam ležati satima bez pokreta, skoro bez misli. Sasjekao me tupi bol u stomaku. Glad. Ali i to mi je bilo nevažno. Nedaleko od kreveta, već tri dana na stolu je hljeb. Moja jedina hrana, svakog dana po nekoliko zaloga.

Praznina je progutala moju sobu. Ne bojim se mraka, ni hladnoće. Nemam više ni cigareta. Za trenutak se zamislih: možda je moje stanje zabrinjavajuće? Ljudi bi, sigurno, osudili moj dobrovoljni zatvor u zagušljivoj sobi bez hrane. Ljudi začuđeno gledaju, sliježu ramenima, vrte glavom, šapuću. Ne vole me. Više im ne pripadam. Sve to je nevažno: misli se povukoše iz mog uma.

Sobom zavlada neprirodna praznina. Nešto se ugasilo i doprinijelo potpunom mrtvilu. Zaustavih dah i oslušnuh. Tišina... Vladala je i do tog trenutka, ali nešto je prepuklo. Soba je smrtno

ranjena i ta otvorena rana zjapi. Razbacane stvari po podu i stolica, kao rasuta utroba. Mrtva odjeća, mrtve knjige i čaše izudarane ženskim usnama krvare bojom karmina. Šta je ubilo čak i tišinu? Ugledah sat. Shvatih da mu srce više ne kuca, klatno se ne pomjera, i sat je mrtav. Prestala sam da mjerim vrijeme. Pluća su mi gorjela, spržena nemilosrdnim žarom, u ustima nepodnošljiv ukus. Poželjeh čašu vode, i pođoh da je dohvatim, teturajući po sobi i saplićući se o stvari. Prinoseći čašu gorućim usnama ugledah sat na svojoj ruci. U lice mi zasvijetliše sablasni brojevi digitronskog časovnika: Bilo je 10:38.

Čaša mi ispade iz ruke. Osjetih mokro pod nogama. Nevjerovatno! Oba časovnika pokazivala su isto vrijeme. Uporno i ćutke. Kazaljke i brojevi nisu se pomjerali. Gledali su me ukočeno. Zračili su. Vrijeme je bilo potpuno paralisano. Niotkud zvuka, ni pokreta. Nije se događalo ništa.

- Ništa - prošaputa neko iza mojih leđa.

Trgoh se. Iz akvarijuma me ljubopitljivo posmatrala zlatna ribica ispupčenim žutim očima. Da li to crvenkasto stvorenje može da pronikne u moju glavu, i da glasno ponovi moju misao? Iz ribljih usta izađe balončić, i u dodiru s vazduhom raspuče se u riječ.

- Misao - ponovi ona.

Sad sam bila sigurna da ribica materijalizuje moje misli u balončićima vazduha. Sa drugog kraja sobe dopre prigušen zvuk. Podsjećao je na kucanje mog paralizovanog sata. Krajičkom svijesti razaznam da je to prigušen kikot koji imitira tiktanje. Potražih pogledom, ali sve što sam vidjela bijaše kržljava biljka tužno obješenog lišća. Prislonjena uz mutno prozorsko staklo, bila je očajnički željna svjetlosti, vazduha i vode. Vapila je nijemo moleći za milost, tako tužno da je uspjela izazvati čak i sažaljenje. Iznenadilo me da, poslije toliko mrtvila, opet osjećam. Brzo napunih čašu vodom i pljusnem je na sasušenu zemlju u saksiji.

Zaprepašteno razrogačim oči, pokušavajući da shvatim kakvo je to biće u saksiji koje zlobno stresa kapljice vode i nastavlja kikut u ritmu otkucaja. Stvorenje je ličilo na igračku s dugim kukastim nosom, buljavim zelenim očima i zmijolikim rukama koje su se savijale u bilo kojem pravcu. Koža mu je bila gruba i hrapava kao kora drveta i nije imalo noge, već bilo ukopano u zemlju iz saksije. Nakrivljeno ustranu, cerilo se praveći grimase.

- Možda ti zbog ove vode poklonimo još minut.

- Kakav minut? - upitah.

- Minut oduzet od smrti vremena.

- Vremena - ribica razbi mjehurić.

- Ko si ti i kako da mi pokloniš vrijeme?

- Ja sam iz druge stvarnosti. Primjećuješ da je vrijeme stalo. Ne možeš ga mjeriti. Prolaznost je smrt vremena.

- Ali kako?

- Kako... Kako? - pucali su balončići.

- Ha, ha, ha! - otkucavao je patuljak.

Pogledah na sat. Bilo je 10:39.

- Sat se pomjerio! - uzviknuh.

- Da, odlučili su da ti, ipak, poklone taj minut, zbog biljke.

Uvidjela sam da mi se dešavaju čudne stvari. I tjerajući ljudi-
lo što me obuzimalo, počeh da vičem:

- Moram prekinuti ovaj razgovor! Ovo je bolesno! Vi ne postojite! Moram naći nekoga i reći šta mi se događa... Naći ću nekoga ko će me saslušati...

- Nekoga - ponovi ribica.

Bila je u pravu, ja nikoga ne interesujem.

- Ha, ha, ha! Zar ti misliš da si još uvijek ono što si bila? Za tebe je prekasno. Zar očekuješ da će ljudsko biće shvatiti o čemu govoriš? Smijaće ti se. Ko još razgovara sa saksijama?

- Ne znam, ne...

- Ne! - reče riba.

- Prestani da se glupiraš. Sada pripadaš nama i živiš u drugoj stvarnosti. Slučajni posmatrači zovu nas duhovi, halucinacije. No, bolje ti je da me slušaš: bitno je da počneš hvatati vrijeme.

Ućutah i sjedoh na stolicu. Osjećala sam da je u pravu. Ne mogu se više vratiti natrag. Prešla sam zabranjenu granicu s koje nema povratka. Moji prijatelji, svi koje sam poznavala bojali su se ludila. Gledala sam naizmjenično u mali i veliki sat. Oba su zanimala. Svi smo zanimali. Niko nije mjerio neuhvaćeno vrijeme. Vidjela sam da će se dogoditi nešto. Iz svih uglova sobe izmiliše bezoblična stvorenja, nalik na razvučene sjenke. Šaputali su, gurali se i gledali u mene.

Preda mnom olovka se podiže s poda i poče lebdjeti iznad parčeta papira. Pogledah u patuljka: ćutao je. Pogledah u ribicu. Kao u grču, tijelo joj se zatreslo par puta. Iz usta joj pokuljaše balončići i svaki se raspukao u riječ:

- Oslušni plač neuhvaćenog vremena.

Zamislih se, uzeh olovku, koja mi je sada kružila oko glave, i napisah na papiru:

"Riba zna tajnu". U sobi nastade žamor. Pogledah na satove. Bilo je 10:40. Uхватила sam jedan trenutak.

"Tišina je vapaj sjena i duhova". (10:41)

"Bezvremenosti, porodi ih!" (10:42)

Svaka rečenica je hvatala jedan trenutak. Soba se ispuni svjetlošću. Pisala sam satima. Rađala sam svijet. Svoje vlastito vrijeme i prostor. Uživala sam, nije mi bilo teško u carstvu samoće. Ludaci kao ja ni s kim ne dijele novopronađeni svijet.

Kad su konačno iz vanjskog svijeta došle komšije i kritičari u bijelom, odveli su me iz zagušljive sobe. Htjedoh ponijeti bar zlatnu ribicu kao uspomenu na uhvaćeno vrijeme, a oni rekoše da je mrtva. Glupost! Ko je još vidio da mrtve ribe govore?

NOĆ U KOJOJ NISMO ŽIVJELI

Sada mi izgleda smiješno. Život promiče na dlanu, umanjen, udaljen. Kao da gledam u kristalnoj kugli srca i smijem se, dok jata ogromnih ptica nadlijeću močvaru. I ravnodušno grakću. Možda baš zbog tih ptica nisam zaboravila, jer slično su graktale i tamo. Ne znam kako su me našle daleko, toliko daleko da zaboravljam na kojoj strani tone sunce u kosti planine, hladne i sive od tišine i uglačanog kamena.

Glupo je vjerovati da taj kamen nosi neuništivu klicu stvaranja od koje bi Bog mogao načiniti još jedan svijet, samo kad bi htio. Od toga tamnog kamena gradili smo naša staništa: za života i za smrti - kuće i groblja. Nadajući se da će trajati vječno. Bio je veličanstven naš Grad pod planinom. Imali smo sigurnost i rijeku što je nosila sve osim teškog kamena. A ja sam voljela groblja i priču o Bogu koji će vratiti umrle. Radujući se sahranama, znali smo da pokojnici dobiju mir, jer kada se bude u blaženstvu, Bog je s njima. Pravi život je njima.

Najveća čast u Gradu bila je kada svi članovi porodice umru. Smatrali smo za najveću ljubav to što ih je On sklonio iz patnje običnog života. Priredili bismo raskošnu gozbu sa mnogo jela i pića. A tijela mrtvih ni trunula nisu. Dobila bi oreol ljepote što se ne zaboravlja. Zlato i nakit bili su odjeća pokojnika, a njihova blažena lica odisala su srećom. Veličanstvena groblja sa gigantskim skulpturama predstavljala su harmoniju smrti. Uvijek otvorene

grobnice bile su ukrašene cvijećem iz bašte, a stepenice prskane opojnim mirisom. U slavu mrtvih ljubav se izražavala slobodno među svim članovima zajednice. Mnogo smo vremena provodili u grobnicama diveći se snu pravednih. Sjećam se čak i početnih riječi pjesme koju smo pjevali:

”Služeći Tebi, svi smo mrtvi
pravednim snom srećnih žrtvi...”

A onda je nastupila mijena. Zloslutni znak bijaše jato ogromnih ptica. Nikada i niko prije nije vidio tako tamne ptice. Raspon krila bio im je veći i od najvišeg čovjeka. Bile su zagasite boje, a ispod vrata na snažnim grudima isticalo se plavo perje, sedefno na suncu. Najgori od svega bijaše njihov poj, ako se promuklo jednolično hroptanje uopšte može tako zvati. Uvijek bi jedna počela a ostale ponavljale isti zvuk, kao sablasno umnožen odjek. U našim prelijepim grobnicama načinile su svoja gnijezda, i otuda ih ničim nismo mogli istjerati. Po cijelu noć drhtali smo slušajući njihovo graktanje. Mir je napustio postelje naše.

Bajka smrti i ljepote rasula se kao osušen leptir pod prstima. Ostalo je malo praha s krila zlatne uspomene. Iznevjerena su sva naša vjerovanja, nestali su harmonija i red. Strah je zavladao našim kućama, i smrt postade strašna i neumoljiva. Naši pokojnici počeli su se raspadati! Ljepota pobježe pred užasom kada zemlja počne da se trese. Mislili smo da sivi kamen prkosi vremenu i da je tvrdi od svega na svijetu. A sad kuće i grobnice naše bijahu kao od stakla. Kamen se drobio u prašinu. Stali smo pod nebom tražeći odgovor od Boga. Nebo je ćutalo. Naša divlja rijeka gutala je kamenje u zelenoj vodi. U nepovrat.

A onda se s planine doteturao neobičan lik. Zarastao u kosu i bradu, obučen u grubo sukno kakvo se u našem kraju nikada nije

tkalo. Nosio je čvornovat drveni štap i pjevao dubokim glasom na jeziku, koji smo, odjednom, svi razumjeli:

”Tamna dubina doziva strahom,
Leptiri drže opelo nad glavom.
Kad jastuci ostanu bez snova,
Sanjamo o izgubljenom Gradu,
Sve će nestati, sve će ispariti.
U novi prostor bez okova
Ptice će smrt premostiti.
Tamna dubina rodiće nadu...”

Kao da je to bio odgovor na molitvu našu. Vjerasmo da je Prorok, da je Božji, da donosi vjernicima istinu i spas. Ni slutili nismo da smo tek davljenici što grčevito hvataju Spasitelja koji prvi dođe. Koji je grešan. Najgori mogući.

Ubrzo je Mesija obuzeo naše misli. Postali smo sjene koje drhte od neizgovorene riječi. Prorečeno je kako pukotina nakon zemljotresa prolazi Gradom da bi odvojila prevedne od nečistih što nisu dostojni života u Gradu. Imao je Mesija vlast nad pticama. I slijepo su ga slušale bacajući polovinu stanovnika u bezdan. Desetog dana, kad je žrtvovanje bilo pri kraju, dok su posljednji očajnici bacani u ponor, zemlja je opet zadrhtala i zatvorila proždrljiva usta. Čuli smo kako padajući vrište i dozivaju nas prijatelji, komšije i rođaci. Nastade zlokobni muk...

Ponadasmo se da je mir, da su zvijeri site i da je patnji kraj. Ali tek onda poče prokleta noć. Sunce utonu u planinu odakle nije izašlo mjesecima. Užas i košmar ostvario se na zemlji. Bijaše to noć u kojoj nismo živjeli. Sva djeca razbolješe se od groznice. Na njih je bačen san iz koga se ne mogahu buditi. Krvav znoj rosio im

je čela. Prorok je obamrlu djecu bacao u rijeku da zadovolji duhove vode. Ptíčurine su otimale njihova tijela iz naručja majki i žderale ih. Tako site od dječijeg mesa, poludješe i počеше se klati među sobom. Gledali smo kako krešte i klepeću krilima. Njihova otrovna krv zamutila je rijeku. Išćupano perje prekrilo je zemlju. Prorok je hulio da će žrtve zadovoljiti bijes duhova vazduha.

Prorok je tražio nevjestu. Sve djevojke i žene bile su slobodne jer više nije bilo djece. Izašle su na rijeku da se kupaju pod mjesečinom. I ja sam bila među njima. Dao nam je prozirne bijele haljine i plavo perje da upletemo u kosu. Rijeka je klizila oko tijela odnoseći bol i užas iz naših srca. Čekale smo mladoženju pune žudnje. Tijela su nam treperila kao suvo lišće. Spasitelj je stajao na obali upijajući zmijskim očima svaki naš pokret. Pružio je vijugave ruke ka meni i rekao:

- Dodí...

U polusnu, korakom mjesečara, moje noge su me pokorno odvele u zagrljaj, u propast. Vidjela sam raspomamljene muškarce kako iskaću iz skrovišta i grabe žene kao plijen. Nastadoše svadbene orgije, pir u kome je Grad gorio od bluda. Prolamao se izbezumljeni urlik. Krik pohote iz grla, iz bestijalnog ždrijela.

Ali zaiskriše blijedi zraci sunca. Nakon beskonačne noći obasjaše pustoš i otvoriše nam oči. Svuda bijahu ruševine. Mrtvi ljudi, mrtve ptice i sjećanje na raščerečenu djecu. Mi - šaćica izluđenih, i On - naš predvodnik. Već je naredio da se skupe drva i napravi lomača. Ostalo je da zadovoljimo zloduhe vatre. Još žrtava, što je preostalo živih, a onda će zavladata mir. Vječiti mir.

Lomača je gorjela i trebalo je već da prvu žrtvu bacimo u žar. Dograbiš nož i zarih ga u grudi Zlotvoru koji je te beskrajne noći sladostrasno dahtao na mojim grudima. Držala sam toplo i crveno srce na dlanu. Još uvijek je kucalo i bez krvi dok su Prokletnikovo tijelo bludnici-pokajnici bacili u vatru. U gustom dimu, svi padosmo u san, kao mrtvi.

Probudile su me ruke nepoznatih vojnika u bijeloj uniformi koji su uklanjali tragove propasti i srama. Moja prozračna haljina bijaše ružičasta od krvi, a u ruci sam još uvijek stezala Mučiteljevo srce. Moji sugrađani pokazaše prstom na mene i rekoše da sam bludnica i ubica Zločinca koji je doveo do uništenja. Ja sam ćutala pognute glave. Vojnici su strpljivo objašnjavali da smo zavedeni, da su nam nametnuti obmana i bezrazložne žrtve. Bili smo zaslijepljeni pričom podmuklog prevaranta i otrovnim vizijama bolesnog uma. Bilo je potrebno da se vratimo na put istine, put iskupljenja od grijeha.

Vojnici u bijelom proglasili su da u Gradu moramo poštovati Zakon dobro poznat u drugim dijelovima svijeta, jer smo jedino tako dostojni ljudskog života. Pod okriljem jedinoga Boga. Nama novog i nepoznatog Boga.

Osuđena sam na progonstvo u močvare i klizišta. Stanujem u šupljem drveću, u brlozima i pećinama. Hranim se blatom radi pročišćenja od zla koje sam učinila u Gradu. Pijem mutnu vodu koja spira grijeh iz duše. Možda će mi oprostiti. Ako ikada prestanu da grakću te ptičurine nad mojim skrovištem, vjerovaću. Bog prašta uvijek, a ljudi kad je suviše kasno.

BROD PROKLETIH

Gledala sam s palube talase. More kao da diše i gleda me, slutim neviđenu snagu kojom će nasrnuti. Talasi divlje udaraju u brod. Pokušavaju da dopru do mene, da me odvedu. Voda poprima zastrašujuće oblike. Čeljusti, kandže i repovi, čini mi se da prepoznajem čas divlje zvijeri, čas ljudske ruke koje se pružaju ka meni. Kao da su podivljali milioni bića i duhova koji žive u moru. Čula sam ih kroz bijes i udarce oluje, kako dozivaju, uzvikuju moje ime, kako šapuću:

- Dođi - čekamo te!

Kao hipnotisana prekoračila sam ogradu i raširenih ruku sunovratila se u kovitlac mora i vjetra. Dočekao me talas koji svom silinom udari u pramac broda. Ledena jeza u kojoj let, udarac i mrak okončavaju agoniju. Zatim šum vode koji uljuljkuje, komešanje i nerazumljivi glasovi. Sve je mutno, hladno i nerazgovijetno...

Ispod površine ugledah plavetnilo neba i tople zrake sunca kako se probijaju do mene. Nije mi više bilo hladno i ništa više nije boljelo. Tada se ukazalo da je usred dana sjajna zvijezda spuštena sa neba počela da raste. U sred svjetla kud je teško bilo gledati počela sam nazirati lik. Lik nebesnika u raskošnom sjaju

ljepote. Najljepše bijaše mu anđeosko lice, zelenkasto, bijelo i prozračno, uokvireno tamno-svilenkastom kosom. Zračilo je svjetlošću iznutra. Njegove haljine sjajile su u spektru od crne do smaragdno zelene boje. Pokrivala su ga tamna izvijena krila prelivajući se na svjetlu u boju sedefa, nalik na krila crnog labuda. Lebdio je nad vodom, zračeći toplinu što je istovremeno isijavala tugu. A te čudesne oči punile su me snagom i spokojem. Iako ništa nije rekao, osjećala sam da se pogledima razumijemo. I čula glas unutar glave kako me pita:

- Ti ne žališ?

- Ne, nemam za čim. Kuda me vodiš?

- Ne mogu te povesti sa sobom, čeka te nešto drugo. Čula si poziv?

- Da, neko me dozivao.

- Sama si prihvatila.

- Šta će biti sa mnom, kuda ću sada?

- Dobićeš dar.

Sagnuo je predivnu glavu k meni i tada osjetih da miriše na pobrano cvijeće naslagano na svježim grobovima. Mirisao je kao stotine ruža, orhideja, ljiljana i hrizantema. Spustio je rubinske i sočne usne na moje čelo i ja osjetih kako mi se po tijelu razliva zlatna svjetlost, kako se duboko i davno zaboravljeno nešto otvara u mojoj glavi. Njegov poljubac ispunio me snagom.

- Tvoje ime je sada Vila Sudbine, i bićeš proročica na Brodu prokletih - rekao je i nestao u zlatno-zelenom sjaju.

Tog trenutka primjetih da sunce zalazi a ja da hodam po površini vode. Iz daljine približio se oblak magle. Iz magle izroni brod, tih i bešuman, izgledalo je kao da sablasno klizi kroz vodu. Na pramcu je stajao čovjek obučen u crno. Bacili su mi merdevine od užadi i mornar s maramom na glavi pruži mi ruku. Razmišljala sam kako skočih iz jednog da bih se popela na drugi brod.

Podigoh pogled, predamnom je stajao visok muškarac užagrenih očiju.

- Dobrodošla na Brod prokletih. Ja sam kapetan. Zovu me Crni Gusar. Jesi li ti ona koju tražimo?

- Ja sam Vila Sudbine.

Pogledah okolo. Paluba je bila puna jadnih, pocijepanih i mršavih stvorenja. Pokloniše mi se svi. Blijeda sićušna žena došepala je do mene noseći lepršavu crnu odoru, uniformu koju ću morati da nosim. Brod je tonuo u maglu i nastavio kretanje suprotno od sunca.

Bio je to ogroman brod. U njega bi mogao stati čitav grad. Iako u svijetu mrtvih, prostor, vrijeme i druge dimenzije ne znače ništa. Mi nismo slučajno tu. Ovo bijaše morski pakao, naša tamnica i kazniona. Mi smo ga prizvali i stvorili u horizontu patnje. Na Brodu prokletih nema dobrih i mudrih. Oni odlaze na ljepša mjesta. Mi, prokletnici, život smo gledali kao beznadežnu, surovu plovidbu. Zato smo bili tu. Prihvatih zli udes mirno, jer ne bijah bolja ni gora od bilo kojeg saputnika svog.

Koliko dugo sam već na brodu duhova? Nikada nismo bili mučeni. Ipak, putovanje na ovom brodu je mučno. Krije nas magla, čuva nas noć. Mi putujemo u zalazak sunca, okolo vodene lopte iznad koje je Bog. Nije nam dozvoljeno da ikad više vidimo dnevnu svjetlost. Mi jesmo bića sumraka i treba nam tama. Naša imena su zaboravljena s one strane magle. Između ovog i onog svijeta dug je put.

Slike prethodnog življenja daleke su i mutne. Sjećam se odlomaka, samo krhotina stakla što je bilo život moj. Kao beba preživjela sam noćni mraz i zimsko jutro, dok me ne nađoše u plastičnoj kesi u sred smetlišta. Sjećam se mračnih soba gradskog

sirotišta i prizemne kuće usvojitelja u predgrađu. Imala sam dvanaest godina kada me poočim ljubio, a ja se nisam branila. I kako je pomajka vikala "kurvo" i "nesrećnice" dok me plaćući izbacivala iz kuće u kojoj sam rasla. Kasnije, na prekookeanskom brodu, postala sam sobarica koja je prodavala svoje tijelo. Brod je oduvijek bio moja sudbina. Sjećam se starih i bogatih putnika, ružnih lica i zadaha njihovih debelih ruku. Nikome nisam rekla "ne", nikada nisam rekla "da". Sjećam se da nisam znala kuda putujem.

Moje ime je Vila Sudbine. Nekad sam bila žena, sada sam ptica zloslutnica. Vizijama usmjerim Brod kad treba pokupiti nove nesrećnike.

Iznad mene se nagnu prilika u dugom kaputu - Crni Gusar. Pridržao mi je ruku. Je li on prijatelj u beznađu? Maglovito izranjaju zvijezde, kao oblak magla obavija brod.

Uzdrhtala sam. Osjećaj se ponovo javlja. Sklapam oči i vidim lučki grad na obali sa palmama i pijeskom. Vidim snažnog muškarca okovanog u gvozdenu đulad. Ubice mu vezuju usta i stavljaju vreću na glavu. Izbacuju ga u more. Osjećam njegove grčeve i trzaje. Pokušava da se otme iz čeličnog stiska. U pluća mu nadire voda sa ukusom smrti. Ovaj put ona ima miris slan, svjež i opor, nezaboravan za sve koji smrti priđu suviše blizu. U svijetu živih to nema mnogo značaja, u svijetu sjena je drugačije.

- Opet vizija? - upita Crni Gusar.

- Da blizu je. Javi kormilaru, istočno prema zvijezdi koja se obojila u crveno.

Tako je svaki put. Nije mi bilo teško prihvatiti dar viđenja. Kao da sam ga oduvijek osjećala kako bubri u dubini duše. Najteže mi je padala neodređenost vremena. Na Brodu prokletih nema

mjeseci ni godina, za nas ne postoji dan, jutro ili svitanje. Naša sadašnjost je sumrak i beskonačna noć. Možda je prošla omanja vječnost otkako su me izvukli iz mora? No, sve je isto, vrijeme ovdje nema značaja.

Kad gledam Crnog Gusara, cijelo moje biće treperi iznutra. On me kradom prati pogledom dok šetam palubom. Njegove oči primaju drugačiji sjaj. Lice mu svijetli u mraku. Ali u svijetu sjenki nema prijatelja! Na Brodu prokletih nema ljubavi! Ko je taj crni čovjek? Imam li hrabrosti saznati ko je on? Ja sam proročica i za mene nema tajni. Moj dar otvara vrata prošlosti. Evo, bujica njegovog života nezadrživo juri mojim očima. Vidim laž, vidim prevaru. I ženu što mu podmeće tuđe dijete. Vidim ga kako je davi u moru. I kako odlazi da pliva prema zalasku sunca, na valu bez povratka. I vidim kako je odlučan da umre, jer neće da bude iza rešetaka. Osjećam očaj, mržnju i osvetu. Tama proždire njegovu dušu. Ćutim uzaludnost njegove gorčine i grcam u suzama. Šta se to dešava!

Nisam pitala šta se desilo pređašnjoj Vili Sudbine. Primjetim da poslije neodređenog vremena neki stanari broda nestanu. Niko ne zna šta se s njima dogodi, niti kuda su odvedeni. A sem toga, ovdje sudbina drugog nesrećnika nikog ne zanima.

Ta misao me već dugo muči. Možda postoji izlaz sa plovećeg limba? Iako sam slutila da će moj život završiti na sličnom mjestu, možda je moglo biti drugačije? Ako postoji Anđeo, onda sigurno postoji i Tvorac! Šta se očekivalo od mene? Kazna, kajanje, iskupljenje...? Ili treba da se pitam šta to ja očekujem od sebe? Kada uđem u pustoš osjećanja i prazninu postojanja, stvari moga života nisu mi baš jasne. Ali kad razmišljam o Crnom Gusaru, sve

ima smisao. On je sebe osudio, ne Bog. Jedino on sam... Žalim ga kao nekog ko mi je blizak, ko je drag. Zar je morao biti tako zao prema sebi? Jesam li i ja...

Sklapam oči puna slatke strepnje. Prvi put postajem svjesna sebe. Ruše se zidovi i vidik mi postaje jasan, okupan bojama. Vidjela sam bol, patnju - očaj drugih ljudi i našla put iz tame. Stanari broda, nesrećnici, nikada nisu ni pokušali uzdignuti se iznad bijede. Prema sebi su okrutni, sebe su prognali među proklete, jer nisu vjerovali da zaslužuju bolje. A bilo je dovoljno ispružiti ruke i poželjeti svjetlost... Plačem... Moje suze teku bez kraja i slivaju se u more. Iz mog srca izlila je rijeka ljubavi i ja ne želim da stane. Bila sam slijepa za boje, gluha za šapat Anđela, nijema za riječi utjehe i ushićenja. Sada sam spremna da krenem. Želim ka nebu u zagrljaj što me čeka.

Na palubi, obasjana punim mjesecom, šaputala sam Crnom Gusaru:

- Ništa nije onako kako izgleda. Upleteni u paučinu sna proklinjemo sami sebe. Lako je pokidati lance, lako je biti kap u vrelu ljubavi.

- U tvojim očima vidim da je more-ljubav, i svijet-san ispunjen ljepotom. Toliko snage u životu trošio sam na beznade. Mržnja iscrpljuje i guši. Tako je lako voljeti. Zar je moguće da sam to zaboravio!? Ovaj brod više nije tamnica. Zašto gubiti vrijeme?

Tada sam drugi put vidjela Anđela. Obrglio je mene i Crnog Gusara, a zatim se vinuo u nebo.

Uskoro će putnici Broda prokletih uvidjeti da su ostali bez proročice i kapetana. Pitam se da li će iko od njih otkriti šta se

desilo sa nama? Želim da i drugi među njima shvate kako snaga ljubavi jeste izlaz s Broda prokletih. Kao što je mržnja put do tamo. Smrt nije kraj, jer Božija milost bude veća od kazne koju dosudimo. Sebi. I kad nada umre, kada postanemo šuplje olupine i proklete sjene, čak i tada ljubav će nas odvesti do Anđela koji leti daleko, daleko...

MONOLOG U ŠOLJI KAFE

Moja želja je da ostanem nepročitana! Dok su djevojčicama punili glave bajkama o kuli od slonovače i neustrašivom princu, moja je kula bila vavilonska, na prkos svima, građena od knjiga. Sama sebe kaznila sam prezirom i njime šibala strahotu ljudske dvoličnosti, sve dok nisam zatrpana bila u tamnici od papira. Na žalost, ne stigoh da odrastem, iako je prošlo mnogo vijekova od mog rođenja. Zaustavila me bolest dosade koja izjeda do srži, sve dok vlastito tijelo nisam potopila na dnu jezera u glavi. Jezero osjećanja! Bilo bi bolje da priznam kako je to samo jezero sjećanja. Izvana je ukrašeno, i slučajni prolaznici u mom životu zastanu zadivljeni mudročću i očarani plahim emocijama. No oni ne slute da se jezero talasa samo vani. Dno je smrdljivo i trulo - miriše na smrt.

Ti me sada ubjeđuješ da mrtvac, ipak, samo spava, da želi živjeti po svaku cijenu. A ja, pak, mislim da mrtvaci nikuda ne žure. Ko je ono rekao:

”Uzalud je budim”?

Oh, znam, da umiješ čitati, sigurno bi se nadovezao onim još ljepšim riječima:

”Ljubavi moja mrtva, a ipak živa,

O, sve što prođe vječnost jedna biva.

I nema mene, al ima ljubavi moje.”

Podsjetiću te: mene je vječnost već pojela i samo voda spira kosti moje. A od tebe ću pobjeći kad-tad, jer ljubavi - nema! Izmislili su je pjesnici za zabavu priproste svjetine. A poetama služi za izmišljanje i fantaziju!

Moja borba sa njim, moja opsjednutost njim, stalna je kao igra bespredmetnih sjenki na pozornici. Ta igra, neovisno o glumcima, neprekidno smjenjuje boje dana i tišine noći. Nikad neću saznati zašto samo on može drsko da uroni u moje tijelo, očima, duhom, energijom; ne birajući ni način, ni vrijeme. On zna da će srušiti sve barijere i pronaći put do duše pustinjaka, do duše koja luta. Može mi prići kad god poželi. On prodre u moj um unoseći užitak. Ne moram nikad pogledati na sat. Osjetim ga, nepogrešivim instinktom tražim ga u dubinama, uranjam u sebe. Nagli talas, koji mi šalje izdaleka, počne nezaustavljivo strujati kroz moje tijelo. Ne postoje riječi kojima mogu opisati blaženstvo duše što se stapa sa drugom dušom bez dodira, bez fizičkog kontakta. I ja znam KO je - duh koji me rastače u materijalno nepostojanje! Spajamo se u blistavo jaje bijele svjetlosti, začetak svega, u silu koja opija, ispunjava... Sreća prizvana iz fantastičnih snova u kojoj gubiš sebe, gdje dvije duše postaju jedna. Silna sreća u blistavim bojama duginog spektra.

I kad se fluid užitka, izvan svih poznatih načina spajanja, rasprši kroz utrobu, stvara osjećaj mnogo jači od poznatog batrganja tijelom (kojim većina ljudi upravlja sirovo, grubo). Ja znam njegovu ljubav, njegovu snagu kojom se predaje, a ne osvaja. I prepuštam se čiste duše kao zavedeno dijete. Upijam žudno u sebe svaki damar te muškosti, rađajući ljepotu nevidljivog obzora. Naše spajanje izvan materije događa se u ekstazi van postojanja.

ja, u groznici gdje nema ograničenja, jer tijelo nije postelja već volja. Ta bezvremena sfera primi nas lako kao da smo oduvijek dio nje, izgubljena čeda gurnuta u ambis, u mrežu zemaljskog ludila. Mi, odbjegla djeca koja se vraćaju na tren u prapostojbinu, spajamo se - širimo neograničenu ljubav. Tada ja pouzdano znam da smo bića što egzistiraju u nizu preobraćanja sa svrhom stapanja u svjetlu.

Kada se rasvijestim ležeći na podu, kao naglo probuđena i gurnuta u realnost, dugo mi treba da se snađem. I tada se, kao dijete otrgnuto iz majčinog naručja, osvrćem tražeći toplo krilo. Postavljam bezbroj pitanja na koja nemam odgovora. Zašto mi on to radi? Zašto me zove, i traži? Zašto me odvuče u zaboravljeni raj kada se moram vratiti nazad i grubo tresnuti od zemlju? U svijetu gdje su ljudi međusobno stranci, razara me misao o njegovom postojanju. A realnost, u kojoj su nam konci upleteni oko šaka, sputana je surovim pravilima. Živimo lavirint iz kojeg kao fizička bića ne možemo izaći. Nešto drugo je gore, tamo smo slobodni i savršeni, povinujemo se samo zakonima neograničene ljubavi.

U stvarnosti smo prijatelji koji šapuću duge i povjerljive razgovore. Razumijemo se, tražimo novi način borbe, spoznajemo puteve i tragamo za iskustvom... Ja prihvatam tu igru i ne bojim se. Sigurna kao cvijet što raste na plodnoj nedirnutoj zemlji, dajem svoju dušu u radosti pažnje prema drugom biću. Rado ga slušam ispružene ruke, spremna da podržim njegov uzlet. Zauzvrat očekujući da budem samo drag oslonac. On određuje pravila naše igre, on je aktivan princip koji pokreće.

Počinje da me gleda dugo i blago odašiljući talase što unose nemir u glatku površinu mojih želja. Progoni me, traži, osjećam njegovo prisustvo iz daljine. Dočara mi snove u kojima se spajamo, energiju koju možemo uzimati i davati osjećajući blaženstvo. A ja se "branim" od njegovih želja, bježim od tih svevidećih očiju, tražim "izlaz" i "opravdanje". Koprcam se u mreži kao

uhvaćen leptir. Zamaram se od borbe i posustajem. Iščekujem, osluškujem damare srca, nose me snovi, obuzima mašta - neumorni saveznik njegovog poduhvata. Predajem mu se sve više i više. Tražim ga, prepuštam se njegovim očima, šapućem nešto neodređeno, nedorečeno, istrgnuto. Plašim se da sam rekla previše, a uglavnom ćutim oborenih očiju.

Užasavam se pomisli da u stvarnosti nema ničega, da mi se priviđa sva ta nebeska ljubav. Analiziram postupke, riječi, misli, potragu, snove... Padam i dižem se, letim i ponirem sve u istom vrtlogu, bezizlaznom u stvarnosti. Učini mi se da on postaje određeniji, bliži. Kao da samo treba ispružiti ruke i uzeti ga tu pred očima: gdje boravi kao opsjena s tijelom čovjeka. Kada ispružim ruke u bunilu napipam nešto. Osjetim obris, ali mi izmakne iz razloga neshvatljivog. U silnoj želji da zadržim stisak, samo magla ostane u zagrljaju. Ili je to opet san?

Onda počinje mučenje. Ignoriše me. Riječi izlaze s njegovih usana, ali ne dopiru do mene. Meni nisu ni upućene. Tu je, ali ga nema, Ja stojim zaleđenog osmjeha, sa praznim očima. Baš kada sam počela vjerovati u lijepu iluziju, ona je izmakla. Raspršila se. Bol je strašan i dubok. Čarolija je razbijena i ja sam surovo budna, suočena s istinom da ničeg nema, da ničeg nije ni bilo. Njegove energije pulsiraju, ali me ne diraju. Osjećam se kao kužno ostrvo oko kojeg struji ljekovita voda, ali ga ne dotiče.

Povrijeđena sam. Jer dok sam sama bila i znala da nema izbora, on je došao i silom razbio moje utočište. Nametnuo se i energijom nas uzdigao dosežući do drugih oblika stvarnosti. Vjerovala sam da nađoh put smisla, hrabrena razumijevanjem i ljubavlju drugog bića. Odjednom bivam svrgnuta sa trona ispunjenih želja grubo osvješćena činjenicom da smo stranci. Znamo se površno, nikada se nismo ni dodirnuli osim slučajno u prolazu, ili u snu.

”Bijela kao grijeh, snažna kao laž, crvena, crvena, crvena... Obuhvatala je sve, i imala onu neprevaziđenu manu, da baš zato što predstavlja sve, ne ostavi ništa za sobom, čak ni bijednu nadu da će se vratiti. Neukrotiva sila kao vulkan i poplava, bila je anđeo, bila je trava, bila je vrisak... Smijeh, vrišteći smijeh koji odzvanja kroz noć. Neuhvatljiva kao divlja rijeka i rika lava u suton, bujna i plaha kao šum stihova. Bila je moja, od svih sakrivena, bila je ničija. Čemu ta groznica, zabranjena vatra, uzalud moć?”

U tišini klizi niz grlo gutljaj kafe. To njegove oči vode monolog, dovoljno glasan za moj um. Osjećam probadajuće zrake. Ipak, samo se igramo rječima. One zvuče kao daleki nerazumljivi odjek urlajućih misli. On zna da znam. Uvijek sam osjećala njegove damare, s lakoćom prepoznam nemir u njegovom dahu. Napipavam bilo riječi i čitam ga u šiframa. Uvijek sam se pitala zašto samo on i ja nosimo biljeg užasnog straha, koji u crno obojen guta kroz snove. Opsjedaju me slike, dok ćutim sa šoljicom na usnama, iz mojih očiju provaljuje bujica misli:

”Izgubljen u besanom vihoru, bačen na ovu planetu, jedini drugačije obojen, svuda je stranac. Luta kroz kolone ljudi i nikog ne prepoznaje. Igrala sam s demonima straha i ludila što u transu plešu oko njega, naročito noću. Za mene misli da sam nestvarna, samo vizija na koju ne smije obratiti pažnju. Pripisuje mi svu svoju snagu. Ta boja, ta zabranjena boja, misli da je crvena, a ja je zovem davno trula višnja.”

Dovoljno je ćutati i govoriti kroz stihove. I njegova refleksija je utjeha. Nije, baš, siguran u moje promjene raspoloženja. Kao da pažljivo pokušava da uzme dugu između prstiju. On analizira, a ja rušim. U mojoj glavi su jerihonske trube pretihe. Drhtim pred ćutanjem, sva moja snaga se pretvara u prašinu i sliježe oko nas. Još jedan gutljaj kafe, poslednji. U stvarnosti nije izgovoreno ništa. Savjest čedno spava snom djeteta. Rastajemo se toplo kao i

uvijek, ostajemo posebni prijatelji. Dvije kukavice sakrivene iza ništavnih života koje se ne usuđuju da pređu crtu. Jer tamo vreba-ju gladne čeljusti neizvjesnosti, i ko zna čega sve ne...

LABUĐI PJEV

Već satima sam besciljno lutala ulicama, praznog koraka što ne vodi nikuda, praznih očiju koje ne vide ništa. Kao da sam hodala u polusnu, tonula u rupe uma, ne pamteći misli čudesne što su me obuzele. Prepuštala sam se nečemu što je teško objasniti riječima. Moja podsvijest je neobuzdano divljala. Skriveni misaoni procesi su me okupirali. Kad god bih se trgnula i pogledala oko sebe, kao da sam se tog trenutka budila iz najdubljeg sna u kome sam doživljavala fascinantno nešto. Ali sjećanja su fragmentarna i maglovita.

Postadoh svjesna gdje se nalazim. Sa moje desne strane je pošta, sa lijeve glavna gradska ulica, prekoputa velika robna kuća, a malo ispred mene glavni trg. Bila sam u centru grada. To me začudilo budući da imam običaj da šetam po zabačenim stazama kraj rijeke. Ali kakva me unutrašnja sila vodila i zašto me baš tu natjerala da se trgnem, nisam ni pretpostavljala. Znam samo da me, odjednom, obuzeo osjećaj kad se čini da je sve moguće i da će se baš tog trenutka život izvrnuti naopačke, a sve što je bilo najluđa mašta postati realnost.

Nekoliko trenutaka stajala sam u mjestu i osvrkala se pokušavajući da utvrdim kuda da krenem i čime da zaokupim pažnju. Gledala sam prolaznike, bezoblične lutke neobojene i bezimene, ničega posebnog, samo dosadno umorno lice mase. Radnici hrle sa posla i vuku umorne natečene noge spletom

beskonačnih staza. Ulaze u brloge, upakovane lego kockice betonskih zgrada. Šta ih to tjera da neprekidno žive i opstaju idući dalje i nadajući se... Čemu? Ipak, oni i dalje voze automobile, doživljavaju saobraćajne nesreće, piju pivo i gledaju reklame. Po ulicama prosjaci bez ruku i nogu traže od drugih milostinju da prežive...

Zašto oni žele da žive?

U svemu tome poneko drvo koje raste iz asfalta priljubljeno i prignječeno. Uz sav taj beton, ono je rijedak i nemoćan krik prirode. Pomislih na pacove u eksperimentalnim laboratorijama. Život nam je jednako beznadan. Osjetih potmuo bol u prsima. Kako je tužna moja uloga. Zar nisam mogla živjeti negdje drugo u ljepšim okolnostima? Biti izjeden samoćom do srži, otuđen od drugih bića u velikom gradu, i nije nešto za čim bi se moglo žaliti.

Iznenada moju pažnju privuče čovjek koji je stajao s druge strane ulice i prodavao nešto. U gradu, zaista, nije čudno kad se trguje na ulici, takvih tezgica ima na svakom koraku. Prodaje se sve: cigare, žvake, privjesci, rukavice, čokolade, kokice, kestenje, slike, časopisi, knjige... U ovom slučaju bilo je čudno mjesto na kome je čovjek stajao. Drugi prodavci načičkaju se na trgu, ili po glavnom šetalištu, blizu autobuskih stanica, pa čak i ovdje ispred pošte, ali niko nikad nije stajao na drugoj strani ulice. Trotoar je uzak i pribijen uza zgradu, a tom stranom ne prolazi mnogo ljudi. Začudilo me, što bi neko izabrao baš to mjesto. Morao je biti ili glup, ili prodaje nešto što treba sakriti od znatiželjnih očiju. Odlučih da priđem i pogledam. Na kraju, možda baš on ima ono što tražim: nešto čime se može ubiti svakodnevnica. Ali, zaista, ubiti.

Ipak, trebalo je preći ulicu na najprometnijem mjestu, a u blizini ni semafora, ni prelaza. Trebalo mi je vječnosti za taj poduhvat zbog urođenog straha od automobila. Ali nije me mučilo samo to. U meni je rastao nemir, osjećaj predodređenosti, koji će se manifestovati - upravo sada.

Prelaskom na drugu stranu pogledom sam fiksirala prodavca pokušavajući da odgonetnem u čemu je njegova tajna. Čovjek je izgledao jadno i izmučeno, kao da ga je nužda natjerala da prodaje, ali nikako nije mogao biti glup, naprotiv. Lice mu je bilo tužno i umorno, ali njegove oči žarile su iznenađujućim sjajem. I on je mene gledao ispitivački i podozrivo, kao da očekuje nešto. Bio je stariji, izrazito mršav, neobrijan i već sasvim sijed. Mogao je lako izazvati sažaljenje da nije bilo očiju koje kao da su živjele daleko odavde. Spustila sam pogled na stolicu ispred njega i vidjela nekoliko pohabanih knjiga. To je bilo sve za prodaju.

Moje iznenađenje bilo je na vrhuncu kada sam pogledala naslove. Bile su to rijetke i vrijedne knjige o kojima sam mogla čitati samo u enciklopedijama i stručnim člancima. Nisam ni slutila da ću ikada imati u ruci tako nešto. Prema sjećanju, u pitanju je bila knjiga-dnevnik. Autor je bio čudak i svjetski putnik što je sa svih strana brižljivo sakupljao i prevodio okultne i religijske zapise što su mu služili za lično istraživanje. Čudan zbir inspiracije kojom se koristio u kontraverznoj stvaralačkoj praksi, proslavio ga je kao jednog od najvećih majstora mistike. Ruke su mi drhtale od uzbuđenja. Pitala sam se da li taj prodavac zna šta nudi. Ako zna, šta li traži zauzvat? Upitah za cijenu, bila je beznačajna. Gutala sam knedle. Nemoguće, ovdje, sigurno, nešto nije u redu! Zar će me samo pustiti da odem noseći tu dragocjenost dobijenu u bescenje? Polako sam se okrenula i napravila nekoliko nesigurnih koraka, stalno očekujući da se nešto dogodi. Možda je u pitanju samo šala, skrivena kamera ili ko zna? Možda je prodavac ludak koji uživa da se izruguje ljudima, ili je vještac... Možda je usavršio sve vještine iz ovakvih knjiga pa ih isprobava na slučajnim prolaznicima koji se daju zavesti na takve stvari? Možda će knjiga imati nada mnom moć? Možda sam, upravo, postala rob mračnog svemoćnog gospodara, i sada je već kasno? (Kada je pustim da se razuzda, moja mašta nema nikakvih granica.)

- Gospođice! - iz mojih paranoičnih fantazija trgnuo me prodavčev glas. Izgleda, ipak, da je ovo šala. Okrenula sam se ljubopitljivo prema njemu sa pripremljenim poluosmjehom, za svaki slučaj.

- Zate li vi šta ste upravo kupili?

- Znam - odgovorih.

Pogledi su nam se ukrstili i dugo tako ostali. Ovaj susret nije bio slučajan. Oboje postadosmo svjesni: ova knjiga je sama birala put i došla u prave ruke. Ona je odgovor na moje dileme, donosi mi rješenje. Prodavčeve oči poprimiše spokojan izgled. Njegova uloga glasnika je završena. Odmah je počeo da se pakuje. On je, takođe, imao svoj put.

Posljednja scena mog ispraznog života bila je kako uzbuđena dolazim kući i čitam tek kupljenu knjigu. Šta se poslije toga dešavalo sa mnom, sve do kada sam se našla u šumi, zaista se ne sjećam. Čuvam maglovitu sliku koju s naprezanjem uspijevam da prizovem, jer to je više osjećaj da sam proletjela kroz vrtlog. Ubrzano sam lebdjela kroz tunel sačinjen od materije što pulsira i mijenja boju. Zašto mi se čini da je to bila organska tvorevina?

Sjećam se, znam: djevojka koja je čitala knjigu i ova koja stoji u šumi - jedna su ista osoba. Osjećam da sam na suhom lišću ispod drveta mnogo jača i hrabrija. U meni ima više snage i želje za životom koja je ranije bila ugušena. Sa moga lica izbija ljepota koja ranije nije mogla da se vidi. Možda zbog toga taj muškarac stoji kraj mene? O, ja ne znam ko je on, ali kako nisam sigurna ni ko sam ja, svejedno je. Nekad prikupljanje sjećanja i riječi ne vrijedi mnogo. To što nam se čini da nekog znamo još lakše zavede na krivi put. Ali sasvim sam sigurna da iz tog visokog muškarca, izbija predana ljubav prema meni. To me i dovelo tu: osjećaj da mi on želi pružiti sreću. Trenutak kad se odlučujem da mu vjerujem

i da se predam. Nisam sigurna šta će se desiti. Znam da će biti lijepo, veliko i neobično, i znam da Bog ima vezu s tim.

Bio je dogovoren taj susret u šumi, bio je obećan. Rekao je, taj muškarac, da će mi pokazati izvornu ljepotu, potpuno stapanje nas dvoje sa živom prirodom i Bogom. Znala sam da je u pitanju čudesno i neuhvatljivo nešto, poput magijskog obreda. I dođoh na ugovoreno mjesto. Njegove oči pune ljubavi se upijaju u mene njegove tople ruke me grle. Uzima me za ruku, idemo bez riječi. U meni raste nemir u iščekivanju onoga što će se dogoditi. Osjećam, približava se čas poslije kojega ništa neće biti isto. Znam da ću se promijeniti. Šta li me čeka poslije? Žao mi je što je moja duša prazna. Voljela bih da mogu da mu uzvratim silinu osjećanja koju mi upućuje, ali sve u meni je mrtvo. Čemu ne dokučujem uzrok. Dok koračamo jedno kraj drugog, ćutimo, ali to ćutanje ispunjeno je saznanjem da ni savršena ljubav iz mene ne izmami ništa osim zahvalnosti. On sluti moje misli, na njegovim usnama je osmijeh osobe koja sve zna. Ne gleda u mene, jer bi me to činilo nervoznom. Upućuje mi samo mir koji se širi i obavlja me kao meki plašt. On prati svaki moj pokret, njegova ljubav je neizmjerena. Odjednom shvatam, cilj ovog puta je moje izlječenje.

Već dugo hodamo držeći se za ruke. Odavno smo izašli iz šume. Pred nama pustoš u nedogled seže. Više ne razmišljam. Oko nas je polje sumorno i prazno, nebo je sakriveno slojem teških oblaka i vazduh je siv i nepokretan. Trava po kojoj gazimo smežurana je i polusvela. Unaokolo nijedna ptica da grakne, nijedna životinja da se oglasi kroz tišinu. Primijetim da u blizini nešto svjetluca. Prilazimo jezeru okruženom suvim trskama koje šušte. Noge mi upadaju u vlasi meke žute trave i debele slojeve mahovine. Ali prizor koji vidim potpuno me općinio. Nikada ništa slično nisam vidjela, čak ni u snu. Jezero je u obilju života, svaki djelić vode ispunjen je pahuljastim bijelim perjem. Puno je labudova koji su plivali pod vodom. Potpuno raskvašeni, lelujali su u paperju mašući bijelim krilima. I samo ljupke glave na izvijenim

vratovima klatile su se iznad vode. U ritmu talasa koje su sami pravili krilima mašući u dubini vode. Konačno, moj vodič progovori:

- Ovo je magično jezero labudova. Ovdje se možeš napojiti najljepšim osjećanjima. Hajde, slobodno, plivaćemo zajedno - reče mi on.

I počeo polako svlačiti moje haljine dok ne ostadoh u tankoj bijeloj podsuknji. Drhtala sam, iako nije bilo hladno, kada su moje bosa noge osjetile prijatno strujanje vode. Iako ga nisam više slušala, on me uvodio u jezero dok su se ptice poslušno razmicale, neprekidno je govorio tople smirujuće riječi.

- Hajde sada sama, slobodno se opusti i plivaj, ja ću biti tu u blizini - reče mi u momentu kada je pustio moju ruku.

Prvi put se osmjelih i zaplivalah. Dno jezera bilo je prekriveno gustim busenjem glatke vodene trave. Bilo je prijatno osjećati je pod nogama. U trenutku kad sam zaplivala, osjetih kako me okružuju tijela labudova i kako me dodiruju krilima. Zahvaljujući njima, mogla sam opušteno da plutam površinom jezera uljuljkana mekoćom perja i toplinom ptičijih tijela. Bio je to neviđen osjećaj stapanja sa svim što me okruživalo. Gledala sam u nebo ozarena ljepotom, osjećajući da je i Svevišnji tamo iza sivih oblaka, da me gleda i širi mir. Kada god bih spustila pogled i osvrnula se oko sebe susretala bih oči svoga vodiča pune ljubavi. On je bio tu da me obuhvati snagom svoga bića, čineći mi sreću neizmjernom. I ja sam uživala po prvi put stopljena s njim, sa jezerom, labudovima i Bogom.

Ali osjećaj potpune opijenosti minuo je za trenutak. U mom srcu počeo da se rađa sumnja. Jeziva slutnja nadolazećeg zla počeo me progoniti. Sa strepnjom osvrnula sam se oko sebe gledajući čas oko jezera, čas pomno posmatrajući njegovo dno. Moj vodič je osjetio strah koji me obuzeo i pokušao da me umiri riječima, ali bilo je kasno. Užasnuta prikupljala sam noge bliže sebi i tijelo

gurala ka površini vode samo da ne bih osjetila pod nogama kako se nešto tvrdo i hladno pokreće. Kao da će se svakog trenutka, ispod labudova i trave, na dnu tog jezera, skriveno od mog pogleda, nešto desiti. Očekivala sam da me nešto zgrabi, ispod sve te uljuljkane savršene ljepote, i moje iščekivanje bijaše nesnosno. Ledeni strah da će nešto nepojmljivo i užasno izroniti iz jezera da me raskomada, potpuno mi je oduzimao dah. Bila sam paralizovana od užasa koji sam prizivala.

- Ne boj se, nema razloga. Samo se opusti i uživaj bar jednom u životu.

Konačno njegove riječi dopriješe do moje svijesti i ja za trenutak pomislih da je u pravu, da ne treba da se bojim i mislim u crnim tonovima. Još jednom sam pokušala da se opustim i za svaki slučaj približih se njemu. Ipak, nervoza u meni nije popuštala. Pažljivo sam posmatrala okolinu i osjećala kako moje užasnite oči prosto iskaču iz glave.

A onda, na veliki užas, primjetih kako se u najvećim dubinama moje prazne duše nešto pomjerilo. Tad mi je sve bilo jasno, ali ništa se više nije moglo učiniti. Poslednjim trenucima razuma uvidjeh da silno zlo koje očekujem neće izvana doći, već će izroniti iz mene. Ono najstrašnije bijaše činjenica da ja nad zlom nemam baš nikakvu kontrolu. U trzajima osjetih kako se javlja u meni iskonsko zlo. Pokušah da kriknem, ali već bijaše potpuno zavlдалo tijelom i ostadoh nemoćna.

U mojoj glavi sukobljavala su se dva razuma: moj svjesni i, mnogo moćniji, demonski. Demon je potpuno nadvladao. Moja svijest je bila odjeljena, pa ipak smo bili jedno. Jasno sam osjećala sve porive toga bića i njegovu snažnu žeđ za krvlju. Kao da sam odnekud posmatrala užasnu scenu u kojoj se demonsko biće s mojim izobličanim licem iskeženih zuba obrušava na čovjeka koga volim. Zakrvavljene oči demona vođene zvjerskom snagom i željom za ubijanjem, parališu žrtvu, jer čovjek ne može pojmiti

takav nagon za uništenjem. Otrovnje kandže zarivaju mu se u kožu, moj voljeni nema izgleda u borbi sa monstrumom. Potpuno obuzeta ludačkim bijesom, bacala sam se na njegov vrat s namjerom da iskidam grkljan i naločem se vrele krvi koja obnavlja život mojoj demonskoj duši. Polako sam mu kidala pluća udišući isparenje njegovih posljednjih udaha. Lagano jedući njegovo srce, čupajući jetru, razvlačila sam trbušne organe iz čiste zabave.

Te slike iz neposredne budućnosti vrtoglavo su se smjenjivale pred očima opijajući me. U trenutku učinilo mi se da bi novorođenom demonu takva orgija mogla pričiniti strahovito zadovoljstvo. I tada moja zamrla ljudska svijest spozna da se žrtva bori zadnjom snagom zadržavajući demonsku mene što dalje od svog vrata. Bila sam prestravljena preokretom događaja i nemoćna da mu pomognem. Nisam vladala svojim tijelom, a onda shvatih da je duša, ipak, slobodna i da se uvijek može razlučiti od demona.

Čim sam postala svjesna te slobode kliznula sam nekuda uvis i uletjela u tijelo muškarca. Istog momenta stopila sam se s njim i postala djelić njegove duše. Ali sada, osjećajući užas od jezivih čeljusti smrti razjapljenih nad vratom, on više nije imao snage. No, imala sam je JA. Zajedničkim naporom, ulažući svaki atom želje za životom, uspjeh da odbacim zvijer sa sebe i da potčim ka šumi. Jer sam postala ON.

Posrtao sam, ali bez želje da se okrenem i gledam to užasno stvorenje koje me progoni. Jezivi lik smrti sa licem voljene žene, nemilosrdna je transformacija i neshvatljiva kazna. Moje srce je bilo ispunjeno ljubavlju koja nije ostavljala mjesta sumnji. Nisam ni slutio da joj je duša već toliko ogrezla u prokletstvo da joj se više nije moglo pomoći. Nisam nijednog momenta povjerovao upozorenju da ona svojim užasom može probuditi demone. Ali demoni su bili duboko zakopani u njoj. Hranili su se njenim

bolom uništavajući postepeno sve ljudske emocije. Otuda prazna duša i nepojmljivi strahovi koje je nosila u sebi. Otuda joj moć da prolazi kroz paralelne svjetove. Ipak, mislio sam da Bog može doprijeti do njenog bola i osloboditi je. Zar nije mogao to učiniti u silnoj snazi moje ljubavi? Zar nije bilo načina da oslobodi njenu dušu tih strašnih okova? Ja sam bio spreman da preuzmem teret prokletstva, da dijelim njenu sudbinu kakva god da joj je određena.

I sad, dok bježim od ogavne smrti, ćutim osjećaj da mi je duša zadovoljna i potpuno ispunjena. Ali, istovremeno, do sada nepoznati strah uselio se u mene i kao da me više nikad neće napustiti. Nepodnošljivo je. Bog mi je nekad bio prijatelj, ovo ne može biti kraj. Već sam stigao do šume. Sigurno mi je za petama. Svakog trenutka demon će se pojaviti iza drveća i obrušiti na mene. Nemam snage za bezizglednu borbu. Moram učiniti nešto prije toga.

Odněkud mi dolazi saznanje da apsolutna ljubav uvijek pobjeđuje, makar u drugoj stvarnosti. Ima nade, jer znam da sam preuzeo i njenu dušu. JA sam ONA. Ujedno sam i ona koja čita knjigu. Pa da, sve je i počelo tako... Ja samo čitam knjigu i sve ovo mi se ne dešava... Mogu u trenutku postati neko drugi i preći u svijet gdje ću biti bezbjedan. Dovoljno je samo da se koncentrišem što jače. Mogu pobjeći bilo gdje. Pružena mi je šansa za spas.

Magičnom brzinom snaga se uliva u moje tijelo. Trgnuh se i osvrnuh okolo. Kuda su to lutale moje misli proteklih nekoliko sati? Ne znam ni ko sam ni otkuda ovdje. Pa, to je sasvim besmisleno jer, s druge strane, već sam jako dugo ovdje. Morala bih znati ko sam, ali sjećanje mi ne daje nikakav stvaran odgovor na to. Gledam duge čipkane rukavice, posmatram nabore na haljini,

dodirujem šešir. Zaista uživam u ovoj odjeći, ali zašto sebe podsjećam na kakvu staru umjetničku sliku? Čini mi se da sam je nekad davno vidjela u muzeju... Ili je to bila neobična knjiga, koju je jedna djevojka čitala? Ali to na slici nisam mogla biti ja, to je moralo biti ranije, mnogo ranije...

SFINGA

Mučna je borba sa tamom života, samo jedna svjetlost obasjava moj beznadni put. Ona je moja opsesija: ljupko lice djeteta neodređenog pola od kojega bolno odudara samo pogled na skamenjenom licu. Kakav je skulptor mogao isklesati tu blagu ljupkost iz mrtvog mramora? Prepoznajem je po hodu, lebdi okružena mirisom bezvremena. Lijeni pokret mažene mačke omamljuje smrtnike. Za njom uzdišu, ali ti čežnjivi zvuci kao tihi lahor tek prostruje oko članaka njene podignute noge. Ona korača nad zemljom nedodirljiva za mesnate ruke, za požudna tijela. Naše utrobe pune sjemena i krvi uzalud su nabrekle od ploda. Sjeme nam curi kao rosa po zemlji kojom ona korača, neuhvatljiva za naše izopačene snove.

Koliko dugo me ona goni? Možda sam je prvi put poželio još kao dječak. Uvijek kad na to pomislim, naviru mi slike tog iskidanog života, obilježenog bolnim grčem na djetinjem licu. Naviru uspomene nikad proživljene mladosti. Počelo je u prvom stvarnom trenutku života, kada sam u sobi pronašao ogromno tijelo moje majke sklupčano u lokvi krvi istekloj iz njene utrobe. A još nisam mogao ni naslutiti priču koja me pratila u šašaptavanju uzornih starih žena i sasušenih usjedjelica. Mnogo kasnije počeo sam prepoznavati u sebi strastveni karakter moje majke, udovice željne života, koja je nastojala uzorno podići dva sina. A pomoć porodice mog pokojnog oca bila je uslovljena bolesno

moralnim nadzorom uz milostinju njihovog zdravog novca. Ipak, previše vatrena krv za vječitu crninu, otela se kontroli, i majčino treće dijete začelo se u skrovitom kutu šupe pod stepenicama. To dijete zdrave seljačke krvi nije moglo ni zaplakati u kući punoj prikrivenog zla u prašnjavim naslonima raskošnog namještaja. To dijete, nasilu iščupano kukom lokalne vještice, odlučilo je da odvede svoju majku sa sobom.

Mislim da sam tada prvi put zamislio kako se sklopčavam isprepleten sa gipkim udovima Sfinge u strašnom i vječnom zagrljaju. Bila je to nadoknada za strah i samoću što me obuzela zbog majčine smrti. Nadoknada za izmijenjen život i pad iz porodičnog gnijezda u ralje svijeta. Kojima nisam dorastao.

Miriše trulež iz napuknute čaše moga zaboravljenog sjećanja. Krik i gađenje razaraju me kao neizlječiva bolest moga ujaka. Najstariji brat moje majke uzeo je mene i brata pod zaštitu. Njegova plemenitost prema dječacima bila je nadaleko poznata. Jesu li to noću mene tješile njegove suve ruke, a njegov dah smrdljiv od gorkog duhana šaputao mi na uvo? Dok je dječiji um prizivao da konačno dođe ta strašna osvetnica, oličenje mojih najluđih želja, neumoljiva pravda skrivena od lica vanjskog svijeta. Tog svijeta punog zvijeri u ljudskom obliku.

Tada sam postao svjesan Sfinginih očiju što su me uvijek posmatrale iz prikrajka. Oči zaleđenog grijeha, oslobođene straha i stida, neljudske, osjenčene nepomičnim mrakom sa zjenicama dubokim kao bezdan ispod spuštenih kapaka, oči koji nose teret drevnog iskustva. Obuzimala me jeziva želja za smrću i srce mi je zamiralo od užasa pred pogledom koji je prodirao u nutrinu bića i razvaljivao katanac moje duše.

Muke su bile kao čelični kavez u pustinji gdje sam kopnio iz dana u dan gubeći dragocjenu tečnost eliksira života; dok me na dohvat ruke mamila i opčinjavala rajska oaza prepuna blagodeti. Sladeći se neizmjereno u mašti prekobrojnim užitkom moj um je

venuo željan bar jednog izistinskog trenutka ljubavi. Tu ljubav mi je mogla dati Sfinga, ali tako mlad to nisam mogao spoznati.

Žudio sam za ljubavlju žene. Kao student teologije iskradao sam se, peo na drveće, ranjavao tijelo verući se po krovovima. Moju tajnu čuvao je bratski plašt noći, gusto žbunje i sporedne ulice. Nesmetano sam uživao u posmatranju poluobučениh mladih ženskih tijela. Samo pred spavanje te žene znale su da se potpuno oslobode. Van dometa znatiželjnih očiju, samozadovoljne i bujne, izvijale su se po krevetima, po raskošnim i sirotinjskim sobama. I bile nošene samo njima znanim nagonom za ćeretanje i neobuzdani smijeh od kojega su im se uzdrhtala tijela napinjala još. Nekad se činilo tako lako, samo da pružim ruku i da ih dotaknem, da se tako gladan sjedinim s unutrašnjom toplotom što nasilno nasrće na moja čula i žudi za ispunjenjem.

Izazov njenih očiju uvijek me navodio na blud. Nadao sam se da ću bar nekad i negdje uspjeti da dosegнем viziju koja me obuzela. Ja, koji sam odbacio svaku pomisao na putene strasti, u bunilu pružam uzdrhtale ruke da je dohvatim. Njena obmana bježi ispred mene, dok razbuđen i nag padam obliven znojem u grću tijela izmućenog žudnjom na hladni pod svoje ćelije.

Često mi sjećanje navre na jedini moj čin tjelesne ljubavi. Samo jednu ženu sam dodirivao. Bila je to mršava i bolešljiva prostitutka s licem djevojčice. Tako krhka i blijeda, ličila je na lomljive staklene figurice u izlogu. Imala je maloumnog sina, koji se uvijek klatio pred vratima sobe u kojoj je primala mušterije. Bila je ćutljiva i toliko ravnodušna da je svaki put brzo bilo gotovo. Uvijek bi ćutke kupila novac dok bih se ja još grćio u uglu kreveta umazan prevremenim sjemenom. Svega sam nekoliko puta navraćao i prestao jer sam uočio sažaljenje u njenim očima umorne kuje. Pekao me taj pogled jednako kao i prazni očni treptaji njenog sina. Bili smo kužni izgnanici, svako za sebe, nas troje, potpuno nemoćni za bliskost.

Poslije toga je svijet počeo da se gubi u daljini. I po prvi put se Sfinga pojavila preda mnom vidljiva, iako sam je već dugo osjećao i prizivao. Vizija njene bezvremene ljepote i sveobuhvatnog tijela počela je hraniti moju prazninom unakaženu dušu. Bježeći pred navalom demonskih nakaza sa ovoga svijeta, skrio sam se u zidine manastira. I tonuo u mir prepuštanja njoj, koja dolazi pokoravajući sve pred nogama.

Njeno prisustvo potpuno me ispunjava i ništa mi ovozemaljsko nije potrebno. Oči joj zrače i njena topla utroba mami me da se uvučem u nju. Nemam nikakvog razloga da odlažem, ne skrivam više svoj pogled. Spreman sam da me njene velike i strašne oči odvedu zauvijek...

PUTOVANJE

Ušla sam u ordinaciju. Atmosfera je bila više nego prijatna. Blag i jedva osjetan miris širio se po prostoriji i podsjećao me na čarobne trenutke djetinjstva. Svjetlo je bilo prigušeno i svirala je vrlo tiha muzika. Po zidovima su visile apstraktne slike, a ostatak zida prekrivale su visoke police prepune knjiga. Za velikim stolom od mahagonija sjedjela je terapeutkinja. Izgledala je upravo kao i prostorija, prosto savršeno. Odavala je utisak žene koja jako mnogo zna, ali to joj ne predstavlja problem. Glas joj je zvučao umirujuće:

- Smjestite se udobno - reče pokazujući rukom na veliki kožni naslonjač iste tamnocrvene boje.

- Šta vas dovodi ovdje?

- U mom životu postoji jedan muškarac. Zapravo, postoje dva. Jedan je moj muž a drugi moja prošla velika ljubav. Muža obožavam, nikad nisam ni pomišljala da ga prevarim, vrlo smo blisko vezani, život bez njega mi je nezamisliv. Ali ovaj drugi... Tu kao da nisu čista posla. Dok smo bili zajedno imao je moć da pokreće sve najgore u meni. Budio mi je vrlo niske, životinjske nagone koje do tada nisam poznavala. Spajala nas je izuzetno jaka strast koja se nije mogla kontrolisati, ni u pozitivnom, ni u negativnom smislu. Bila je to teška veza koja se završila ružno. Ali opet, kao da se nikada i nije završila. On je još uvijek prisutan u mojoj glavi i to mi smeta, jer to nisu prijatna osjećanja. Kao da ne mogu

jasno da razlučim stvari, imam utisak da se ispod površine krije toliko...

- Dobro. Hajde da pokušamo da nađemo odgovor. Lezite i opustite se. Treba da osjetite prijatnost. Ja ću brojati do deset. Pri svakom broju duboko udahnite i opuštajte se sve dok ne utonete u san. Ja ću vas voditi u prošlost a vi ćete ispričati sve što tamo budete vidjeli. Možemo početi. Jedan... dva... tri...

Hodam pustinjom. Pustinja je moj život i san. Ja živim i dišem kroz nju. Ona me hrani i opija, ona je moja druga majka. Ogromne površine narandžasto-crvenog pijeska i njeni beskrajni talasi okupani plavetnilom neba. Njen mir, spokoj koji nudi. Njena vrelina. Strast koju isijava i opasnost koja vreba. Njeni zagrljaji mogu biti smrtonosni. Ona rađa i ubija, ona hrani i odnosi sa sobom. Na meni su bijele haljine, gusta crna brada i bijeli turban. Muško sam, ponosni sin pustinje.

Hodam polako vodeći kamilu za sobom. Od mog sela do prvog grada dug je put, ali već mu nazirem zidine. U gradu je vašar i ulice su pune. Pristižu stanovnici pustinjskih plemena, seljaci sa obronaka. Putujući trgovci koji karavanima dopremaju robu nude najraskošnije tkanine, posuđe i tepihe. Krećem se kroz raznoliku gužvu, šarenu masu bez cilja. Ne tražim ništa naročito, ali nalazim ono što nisam tražio. Oči jedne žene pripijene su za moje tijelo. Osvrćem se, osjećam kako me prati. Vruće je i prašina me guši, zastajem da se odmorim. Ona mi prilazi i nudi mi vodu. Pijem zahvalan. Gledam je. Oči su joj užarene i strasne kao pustinja. Vitka je i graciozna poput ptice, obučena u svilu i zlato. Kosa joj je toliko crna da mi se čini da postaje ljubičasta na suncu. Razgovaramo, kaže mi da zna ko sam i iz kojeg sam plemena. Da zna da sam bogat i pošten čovjek, da trgujem stokom. Smijem se i pitam je iz kog je ona plemena. Ona ćuti. To nije dobro. Znam

iz kojeg je. Zovu ih "Pustinjske škorpije", poznati su po pljački i otimačini. Ni ubistva im nisu strana, obični lopovi i razbojnici. Pokušavam da odem. Ona me zaustavlja, gleda me onim užagrenim divljim očima kao da pokušava da me očara.

Sjedim u pećini, bliži se sumrak i temperatura počinje da se spušta. Čekam je, vijugavu kobru koja dolazi u moj zagrljaj. Tu u toj pećini ona mi daje sve od sebe. Njena je ljubav silna. Ja osjećam kako me izludjuje svojim zmijskim tijelom, svojom vatrenom krvlju, vatrom pustinje koja gori u njoj. Mračna je i opasna, ja je u šali zovem Škorpionka, ali ona to ne voli. Naša plemena su u stalnoj zavadi. Ova zemlja je surova i teško se preživljava. Strast koja nas spaja jača je od svega. Predajem joj se i uživam, ne razmišljam o sutrašnjem danu. Vatra prijatno pucketa, njen dah na mome vratu se konačno smiruje. Pitam se koliko noći mogu provesti u vrtlogu s njenim tijelom, a da ne budem otkriven. Gledam iz pećine u noć. Napolju spava pustinja.

U mom plemenu mladićima nije dozvoljeno da sami izaberu ženu. Moja porodica mi je ugovorila brak još dok sam bio dječak. I tu ženu nikada nisam vidio do sad. Znam da su moji birali najbolju od najboljih, ali ipak meni je u mislima samo Škorpionka. Strast koju osjećam prema njoj toliko je jaka da počinje da me razara. To stanje je nezdravo. Pod pritiskom sam, u stanju neprekidne razdraženosti. A ne mogu tu glad zadovoljiti koliko god puta bio sa njom. U njenom odsustvu, u njenom prisustvu nema smirenja. Kao da pokušavaš da se sjediniš sa nekim s kim je to neizvodljivo. Danas ću upoznati moju buduću ženu. Vrijeme je da prekinem ovu ludost.

Mlada sjedi u šatoru iskićena zlatom i umotana u bijele velove kako i dolikuje. Uznemiren sam i uzbuđen. Večeras, kad prve vatre zaplamte, prvi put neću doći na sastanak sa Škorpionkom. Nisam imao snage da joj kažem, pokleknuo bih pred silinom njene ljubavi, ovako je bolje. Nikada se više nećemo sastati.

Shvatiće, tako je najbolje, moje pleme nju nikada ne bi prihvatilo. Ono što nas je povezalo bilo je prejako. Ja želim normalan život, a sa njom bi to bilo nemoguće. Posmatram kretnje svoje nevjeste, ne mogu baš puno da vidim, ali nešto se da i naslutiti. Prijatno mi je dok je gledam. Iz nje kao da zrači mir, meni neophodan mir.

Jutro je. Prvo jutro u braku. Na ruci mi spava moja žena. Lijepa je. Mnogo je drugačija od Škorpionke. Ima vrlo ljupke i nježne crte lica. Puna je dirljive blagosti. Kada se osmijehne, podsjeća na prve tople zrake sunca koje miluju pustinju. Njen ten je taman, ali ne toliko taman, njena kosa je crna, ali ne toliko crna. U njoj nema vatre ni divljine, pa opet općinjava dobrotom i milošću. Osjećam se miran i srećan kraj nje. Sve će biti dobro, uspjecu da prebolim divlju tigricu.

Prošle su godine. Imam predivnog sina koji me prati gdje god da idem. Učim ga da dresira sokola i upoznaje pustinju. Obožavam ga kao i njegovu majku. Imam sve o čemu sam ikada sanjao. Moja stoka se množi, moji poslovi idu dobro. Sretan sam. Sve drugo je bilo samo lutanje, bezazleni hir mladosti, običan vrtlog žudnje. Pravu ljubav sam spoznao tek uz svoju ženu. Prava ljubav te ne muči i iscrpljuje, već ispunjava i ozari iznutra čineći te hiljadu puta boljim čovjekom. Ne znam šta je bilo sa Škorpionkom. Nikad je više nisam vidio, ali se nadam da mi je oprostila i da je sretna kao i ja.

Vraćam se s puta. Još samo koji tren i ugledaću svog sina kako mi trči u susret. Zastajem i strah počinje da mi se uvlači u kosti. Vidim dim kako se vije iz mog šatora. Trčim kao lud i jeziva slutnja mi leđi krv u žilama. Došao je na crnom konju, sav crn kao najcrnja noć bez zvijezda. Viorile su njegove haljine dok je jahao u osvetu. Ubio mi je ženu. Opljačkao i zapalio šatore. Nisam znao ko je. Bio je strašan i oči su mu sjevale nekim neprirodnim sjajem. Kosa i brada su bili toliko crni da su se presijavali na ljubičasto. Na nekog me je podsjećao. Pogledao sam njegove

ljude, znao sam ko su. Gledao sam u izmučeno tijelo moje žene. U meni ključao je bijes, razdirao me bol. Toliko je boljelo da mi se činilo da će mi glava eksplodirati. A on je stajao iznad mene na konju i sjekao me pogledom. Prosiktao je:

- Šta je bijedni, plašljivi gušteru. Je l' te strašno boli? Boljelo je i moju sestru. Ona ti nije bila dovoljno dobra da je vodiš u svoje šatore. Ako nisi htio nju, nećeš nijednu! To ti ona poručuje.

Gotovo da sam izgubio razum i nasrnuo golim rukama na razbojnika. Vidio sam bljesak njegove sablje na suncu. Nešto mlako mi se razlilo po glavi. Pogledao sam u dlanove, bili su krvavi. Oni su odjahali ostavljajući pustoš za sobom. Ležao sam i gledao u bistro plavo nebo dok sam umirao, pustinjski pijesak je žudno upijao kapi moje krvi.

Iako me više nema među živima, vidim kako me sahranjuju i kako moj sin neutješno plače. Razdire me pomisao da ostaje bijedno siroče u surovom svijetu. Volio bih da ga zaštitim, da ga prigrlim uz sebe, ali to više nije moguće. Šapućem mu koliko ga volim, ali njemu se čini da mu vjetar miluje kosu.

Treba da krenem, ali ljubav prema sinu me prikovala za zemlju. Još uvijek sam posmatrao svoj grob odnekud iz visine, kad sam je ugledao kako dolazi. Visoka, vitka i lijepa, a opet tako jezi-va. Pala je na koljena i počela da plače. Kida se i rida, udara u grudi. Moj mali sin je posmatra. Ona mu se smiješi, uzima ga za ruku i odlaze zajedno. Ona je žena koja voli i mrzi poput pustinja. Ona me voljela preko dozvoljene granice. Niko ne želi spoznati takvu ljubav.

Vratila sam se iz sna. Bila sam vrlo uznemirena. Obrazi su mi gorjeli a suze tekle niz lice.

- Jeste li našli odgovore koje ste tražili?

- Nisam očekivala ovako nešto.

- Da li ste prepoznali nekog od likova u sadašnjem životu?

- Da, sad mi je mnogo toga jasno. Taj čovjek koji opsjeda moje misli je upravo ona škorpionska žena, koja je dovela do smrti moje porodice. Zнала sam da među nama postoji nešto duboko i neraskidivo. Moj sadašnji muž je sin iz prošlog života. Otuda tolika privrženost i bliskost prema njemu, otuda strah i nemogućnost da se odvojimo. Razumljivo je zašto prema njemu osjećam apsolutnu odanost, ali ne i tako veliku strast.

- Da li vam je ovo iskustvo pomoglo?

- Mislim da će stvari tek sada doći na svoje mjesto.

Nekoliko dana kasnije desilo se nešto što je izmijenilo moje shvatanje života i nagnalo me u potragu za istinom o razvoju duše. Vraćala sam se iz šetnje kada sam primjetila pismo u poštanskom sandučetu. Pismo bijaše bez poštanskog žiga, što znači da ga je neko u prolazu ubacio u sanduče. Pismo ispisano lijepim dugim, iskošenim slovima. Pisalo je:

Prošli životi ne postoje. Živiš samo jednom, a to je sada. Nemoj to vrijeme protračiti uzalud. Svjetlosni čuvari tokom beskrajnog postojanja prožive hiljadu života uz ljude koje prate. Oni sve memorišu. Regresija je jedan od načina da stupiš u kontakt sa čuvarima. Oni ti tada pričaju, ono što odgovara tvojim željama i nadanju, a opet ti prenesu jaku poruku koja pomogne da prevaziđeš problem. Neki od tih života su istiniti, a neki samo konstrukcija zasnovana na ogromnom iskustvu. Sve uloge koje zamišljaš da igraš, potpuno su beznačajne. Svi smo samo glumci na sceni koja se neprestano mijenja. U svakom trenutku sposobna si da prekišeš igre koje igraš i da se uputiš ka istini. Voljeti beskraј Univerzuma i služiti mu na svrhovit način - tvoja je uloga.

CRVENI AUTOBUS ŽIVOTA

Hladno zimsko večer. Pahulje nalik na loptice vate pravile su gomilice po suvom trotoaru. Vazduh je oštro sjekao pluća i bistrio misli. Mislio sam da će mi goditi hladnoća, ali kako sam u tom trenutku prolazio kraj autobuske stanice, zastadoh upravo kad je pristizao gradski autobus. Predosjećaj me vuče ili, bolje reći, gura u leđa da uđem i odvezem se par stanica. Pomislih: bilo bi pametno sjesti na toplo sjedište, jer počne da briđi jezivo hladan vjetar sve do gole kosti.

U zadnjem trenu uskočih u "crveni autobus života". Udobno se smjestim nedaleko od vrata. Autobus je bio poluprazan, i ugodna toplina je milovala i opuštala moje od mraza stegnute žile. Od tada sve je ličilo na san. Ko zna koliko sam tako sjedio puštajući misli da se razlivaju, prije no što je ugledah. Sjedjela je u redu ispred, na suprotnoj strani i desno od mene. Nisam siguran šta je privuklo moj pogled, ali kad sam je ugledao, lagana struja mi protrese tijelo. Ova reakcija me iznenadila, tim prije što nisam jasno ni vidio tu djevojku, već sam intuitivno osjetio njeno prisustva. Da se razumijemo: nisam nikakav vidovnjak i takve stvari nisu u mom domenu interesovanja, ali prosto sam treperio cijelim bićem zbog privlačnosti koju je isijavala tajanstvena dama. U početku bješe to neka vrsta igre. Sigurno znam, da ispred sjedi žena koja mami, ostalo je nagađanje.

Nisam mogao vidjeti njeno lice, jer je bila okrenuta leđima, ni oblik tijela ni boju kose, jer je nosila crni baršunasti kaput sa

kapuljačom. A kapuljača je padala tako da zaklanja gornju polovinu lica. Dama u crnom, možda je došla iz neke srednjovjekovne mistične priče. Cijela stvar me okupira i ja pokušavam, igrajući se detektiva, da naslutim više iz detalja i gestova. Ona me izaziva, ona rasplamsava maštu, intrigira moj um, a nije ni svjesna da postojim tek metar i po udaljen od nje. Ruke joj mirno skrštene u krilu, u pozi uzvišene gospe koja, božanski umirena, čeka da se ispuni što mora biti. Cijela figura, vitka i visoka, ispunjena je nenametljivim samopouzdanjem. Na rukama joj rukavice od crvenog pliša, oko zglobova ukrašene paperjastim krznom.

Čuje se zvuk telefona i njene ruke hitro se uspinju u sekundi. Svlači se rukavica sa lijeve ruke i ona ostade ogoljena, bijela na crnoj podlozi. Zatim klizi u džep iz kojeg dopiru uzvišeni tonovi Mocartove arije. Izvlači crni mobitel metalnog sjaja i prislanja ga uz lice. Sad mogu da joj čujem glas. Tih je i senzualan, čujem tek poneku riječ. Glas zvuči kao muzika. Posmatram tu bijelu ruku sa vitkim prstima i njegovanim noktima plamteće boje. Kapuljača se pri razgovoru pomjeri unazad i nagnut vidjeh crvene usne koje se sjaje. To je dovoljno da raspali pomamu u meni. Sam sebi izgledam nastran, ali osjećam veliko uzbuđenje. Mozak mi radi ubrzano nižući sve luđe erotske slike velikog naboja. Zamišljam kako smo sami u autobusu. Noć je, i vozač je odjeljen u svojoj pregradi. Prilazim joj ispunjen strašću. Ne govorimo ni riječ, ja sjedam do nje i upijam te sočne usne. Raskopčavam joj kaput. Ispod kaputa ona nema ništa i ruke su mi ispunjene krupnim okruglim dojčkama. Vodimo ljubav strasno nesvjesni bilo čega oko sebe.

Autobus naglo zakoči i trznu me nazad na sjedište. Misli se razbistriše. Sjedio sam i dalje na svom mjestu, a tajanstvena dama, još uvijek ispred mene. Nikada do sada blizina neke žene nije me toliko razdražila. A pri tom ona nije učinila ništa da mojoj pomami doprinese. Zar nije svjesna utiska koji ostavlja na muški rod? Privlačila je poput magnetne sile kojoj se nemoguće oduprijeti.

Putnici su ulazili i izlazili. Stanice su se nizale. Moja je davno prošla. Zašli smo u mračno predgrađe kad je ona konačno ustala. Kao u transu, hipnotisanim korakom mjesečara, uputih se za njom, pa šta bude.

Nisam zapažao oko sebe ni ulice ni sive kuće kraj kojih smo prolazili. Ni dan danas ne sjećam se da li je na ulici bilo prolaznika. Jedino što sam vidio je figura žene za kojom hodam ko u snu. Snijeg je padao sve jače, počinjala je mećava. Za trenutak zastadoh da zapalim cigaretu. Ruke su mi drhtale od hladnoće i uzbuđenja. Vjerovatno me primjetila do sada. Ipak, ne pokazuje, da se boji. Nije ubrzala korak, niti se ijednom okrenula. Šta ću joj reći, kako da objasnim svoje ponašanje? Možda je udata i ima djecu, a ja izgledam kao manijak koji žene napastvuje. Možda se, u stvari, ispod kapuljače krije razroka i nosata nakaza? Šta mi je?! Podigao sam pogled, ali žene više nije bilo. Samo trenutak je prošao. Zaboga, šta se desilo?! Osvrtao sam se, sve kuće su izgledale isto. Sive, mračne i prekrivene snijegom. Pošao sam još naprijed, nigdje nikog. Stajao sam tako na snijegu, osjećao se kao budala i pitao šta se to desilo. Ko još normalan ode za ženom kad nije siguran ni kako izgleda? Zato što je osjetio strast prema njoj? Ipak, nije to bila samo strast. Vidio sam u životu hiljade žena. Neke sam želio, o nekima sam maštao. Neke sam i dobio. Ali ovo mi se nikada prije nije desilo. Možda je to ljubav na prvi pogled? Ma kakva, dođavola, ljubav i kakav pogled, kad je nisam ni vidio! Cijela stvar je postajala sve luđa.

Odjednom, začuo sam onaj zvuk Mocartove arije kakav je dopirao s njenog telefona. Osvrtao sam se unaokolo, sve je bilo pusto, a telefon je zvonio i zvonio. Pođoh ka mjestu s kojeg je dopirao zvuk. U poštanskom sandučetu svjetlucala je zelenkasta svjetlost. Sandučce je bilo otključano, a unutra je sviruckao Mocart na crnom telefonu.

- Mislim da mene tražiš - čuo se onaj isti senzualni glas, to je morala biti ona.

- Da, volio bih da te vidim - imao sam utisak da neko drugi umjesto mene mehanički izgovara riječi, dok ja, jednostavno, posmatram sa strane.

- Uđi u kuću, očekujem te.

Ušao sam u maleno i usko dvorište. Iz kuće nije dopirala nikakva svjetlost. Bilo je otključano. Ušao sam u mračan hodnik u kojem me zapljusnula prijatna toplina. Blaga svjetlost je dopirala iza otškrinutih vrata. Ušao sam u sobu koja je bila osvijetljena svijećama. Na stolu je stajala flaša vina i crvena ruža kraj poruke ne kojoj je čitkim kosim rukopisom pisalo: "Posluži se, dolazim ubrzo..."

Počeo sam da pijem vino. Iz mraka je izronila žena fascinantne ljepote. Bila je obučena u svjetlucave velove i prozirane tkanine. Plesala je. Negdje u pozadini čula se muzika kakvu nikada prije nisam čuo i omamljujući mirisi širili su se po sobi. Uživao sam svakim djelićem bića, a doživljaji te noći ne mogu se mjeriti ni sa jednim poznatim užitkom. Osjećao sam blaženost i činilo se kao da lebdim izvan tijela. Ta sreća i sloboda ne mogu se mjeriti ni sa čim, a njihov uzrok zauvijek će mi ostati tajna.

Ona je bila najnježnije i najljepše nešto ikada viđeno. Oči su joj neprirodno sijale u mraku i izvijala se hitro poput zmije. Časove predavanja, nadljudskog spajanja i uranjanja u drugo biće ni u najluđoj mašti, ni u najvreljim snovima nisam mogao da zamislim. Običan životinjski seks koji sam do tada poznavao činio mi se kao prazno trošenje snage u poređenju sa ekstazom te noći. A to iskustvo neopisivo stvarno, mnogo stvarnije nego inače - upravo zato je izgledalo nemoguće. Kao da sam prvi put tada jasno vidio i osjećao ženu, njenu zanosnu ljepotu, boju kose, miris kože, sve je bilo intenzivno i sveobuhvatno. Prvi put sam mogao potpuno da se predam i stopim sa svim što me okružuje i upravo taj osjećaj sjedinjenja nudio je blažensvo. Dotadašnji život sam prespavao i sanjao da sam budan, a SAMO TE NOĆI SAM SE PROBUDIO i poslije ponovo utočio u san.

Nakon krajnjeg ushićenja i najvećeg zadovoljstva, izmoren sam pao na postelju dok je kraj mene na mojoj ruci ležala ona kojoj ni ime nisam znao. Njena crna kosa je bila rasuta po svilenim jastucima posutim ružinim laticama. Bezimena me gledala očima boje zlata, a ja sam utočio u san.

Do tada moje snoviđenje ličilo je na raj, a iza toga nastupila je najpaklenija noć. U svijesti mi se navukao mrak i ja se ne sjećam ni jednog detalja. Kada sam mnogo dana kasnije došao sebi, rekli su mi da sam te noći, polusmrznut u besvjesnom stanju, pronađen kako ležim razdrljen na klupi u parku. Kako su pozvali hitnu pomoć i smjestili me u bolnicu, jer sam bio već sav modar od zime. I kako sam danima ležao u bunilu i groznici, dok su ljekari strepili nad mojim životom. Ja sam uporno dozivao neku ženu i molio je da ne ide. Moji roditelji i prijatelji vjerovali su da sam iz kafane, besvjestan pod alkoholom završio u parku skoro smrznut. A to je bilo i logično, budući da sam u ruci stezao izlomljenu ružu i praznu flašu vina. Pošto više nisam bio siguran šta se desilo, čutao sam i smješkao se na njihovo zadirkivanje.

Čim sam ponovo ojačao i prohodao, pokušao sam rekonstruisati događaje i probao naći tajanstvenu ženu, čija me magična igra zamalo odvukla u smrt. Ušao sam u isti autobus i odvezao se do predgrađa. Dugo sam kružio uskim uličicama, ali sve je bilo uzalud. Sve kuće i ulice izgledale su mi isto, i nijedna nije bila ona u kojoj sam proveo čudesnu noć. Proveo sam dane razmišljajući što se desilo, ali logičko objašnjenja nisam našao. Kao ni dokaz da se bilo šta od toga ikada desilo. Pokušao sam i da odustanem, da zaboravim i nastavim život tamo gdje sam stao, ali ništa više nije bilo kao prije. Stari prijatelji su mi bili dosadni, nijedna žena mi više nije pobuđivala interes. Povukao sam se i zatvorio u sebe. Jedino noću bezimena je dolazila s tamnom kosom i zlatnim očima, smijala se i plesala u mom snu kao kod kuće.

Prošle su godine od te sulude noći, kada se sudbina surovo poigrala sa mnom. Bilo je ljeto i sjedio sam na onoj istoj klupi u

parku gdje sam pronađen. Posmatrao sa rijeku, kada opazih da preko puta sjedi žena s knjigom u ruci. Nisam joj mogao vidjeti lice, ali nešto mi privuče pažnju i ja počeh da je posmatram. Situacija mi je bila vrlo poznata, i ja se stresoh od užasa pri pomisli da je zbivanje počelo tako i prvi put. Žena je imala crnu kosu rasutu niz leđa, a ispod tanke bijele haljine naziralo se vitko i lijepo izvajanu tijelo. Ali ni prvi put fizički izgled nije bio presudan. Istinu govoreći, ja onu neznanku nikada nisam ni vidio jasno, sem pod velom noći i na prigušenom svjetlu. Presudna je bila energija koju je ona širila okolo. Kosa joj je zaklanjala lice. Ruke su mi se znojile, a tijelo drhtalo. Da li je to ona?! Ovoga puta sve će biti drugačije. Naglo sam ustao i prišao joj.

- Je li slobodno da sjednem?

Podigla je glavu i spreman osmijeh kao da je već očekivala da ću joj prići. Imala je dva reda divnih bijelih zuba i magične oči iskričave sjajem boje meda ili starog zlata. Posmatrao sam je kao začaran. Je li to ona? Iako je izgledalo da očekuje moje obraćanje, ne vidjeh na njenom licu znake prepoznavanja. Da li je moguće da me se ne sjeća? Možda glumi iz samo njoj poznatog razloga? Odlučih da igram njenu igru, ali ovog puta ću biti spreman. Glumiću stranca koji upravo prilazi lijepoj djevojci u parku. Počeli smo sasvim običan razgovor iz kojeg saznadoh da se zove Ana i da živi u blizini. Nikakav detalj ne saznadoh, ali razgovor postajase sve življi i čudniji, a njene oči blistave upijale su se u moje.

- Znala sam da ćeš mi prići.

- Kako? (Igrao sam ulogu zbunjenog mladića)

- Priznaću ti nešto. Posmatrala sam te dok si sjedio zamišljen i odsutan i gledao rijeku. Izgledao si nedohvatljiv i ja osjetih vrlo jaku strast prema tebi. Tako sam te prizvala i ti si morao prići.

Nevjerojatno! Pričala je upravo ono što sam ja doživljavao kada sam je prvi put sreo. Kako je to mogla znati?

- Hoćeš li mi reći šta si zamišljala.

- Ne, ali ako dođeš sutra več na isto mjesto, nešto ću ti pokazati.

Ustala je i otrčala ka šumarku dok se u meni uspinjala groznica. Cijele noći nisam spavao i cijeli dan se nisam smirio, sve do večeri. Padalo mi je na um kako je glupo da me dva puta ista žena na isti način obmane. Ali bilo je u njoj nešto divlje i neodoljivo čemu se muškarac ne odupire uprkos glasu razuma. Nadao sam se da ću uspjeti s njom da se zbližim i saznam istinu.

Došla je s prvim zrikavcima u bijeloj haljini i povela me prema rijeci. I opet sam išao kao u transu za njenom opsjenom. Ona izu sandale i zagazi u vodu, ja krenuh za njom. Pored nas sve do vode savijala se žalosna vrba u prirodnu zavjesu i mi se provukosmo do njenog nakošenog stabla. Ona se nasloni na drvo, podiže haljinu i privuče me sebi. Voda je žuborila, na talasima prelamalo se svjetlo iz grada. Lišće vrbe što leluja na povjetarcu, njena bijela haljina i miris mahovine pomiješan s mirisom kose - sve bijaše opojno i čudesno kao i prvi put. Ali kad je odlazila, bio sam svjestan, uzeo sam je za ruku i rekao:

- Molim te, dođi sutra ovdje i ja ću tebi ispričati nešto. Obećaj da ćeš doći, ja sam tebi ispunio želju.

Stajala je zamišljena jedan tren i gledala me tužno, ali obećala da će doći. Čekao sam je noćima, ali nje nije bilo. Grizao sam se i mučio uzalud. Sada više nego ikad, ta je žena postala moja opsesija. I nije mi bilo važno ništa, osim da je ponovo nađem. Nije mi bilo jasno. Zar poslije onakve ljubavi ona može netragom nestati i zaboraviti sve? Kao da se nije desilo? Zar njoj nije bilo čudesno kao i meni? Zar bi se tako nešto moglo zaboraviti? Ipak, sedmog dana popodne nađoh je kako čita knjigu na klupi. Kada me spazi, malo se zarumenjela i stidljivo se osmjehnu. Reče da nije mogla doći ranije. Na pitanja šta ju je spriječilo, ostajala je nijema. Već sam bio umoran od te nenormalne igre i odlučih da odgovor istjeram na čistinu.

- Obećao sam da ću ti ispričati priču... Prije nekoliko godina zimi desilo mi se nešto jako čudno. Te noći su me u parku pronašli bez svijesti kako ležim na minus deset stepeni. A počelo je tako što sam u autobusu ugledao ženu koju sam odlučio da pratim jer sam osjetio nevjerovatnu privlačnost prema njoj, iako je nisam dobro ni vidio. Došli smo do neke ulice kad je ona odjednom nestala...

Njene oči se raširiše i postadoše ogromne. U njima se nazirao ludački sjaj. Sklopila ih je i govorila kao u bunilu:

- I onda je zazvonio mobilni telefon, ženski glas te pozvao da uđeš u kuću. Na stolu je bilo vino i crvena ruža a svuda unaokolo popaljene svijeće. Ti si popio vino i pojavila se ona... I ti si proveo sa njom noć... Prestani! Prestani! Tu sam priču već čula. Tražio si je i progonio, jer je nisi mogao zaboraviti. I ti misliš da sam to ja.

Otela se i počela bježati od mene. Ništa mi više nije bilo jasno. Valjda joj je krivo što je konačno razotkrivena? Kako bi, inače, znala sve detalje? Ja nikada nikome nisam rekao šta se dogodilo. Ovaj put mi neće pobjeći. Ne sada, kad sam konačno na putu da to razjasnim. Stigao sam je i zgrabio. Drhtala je cijelim tijelom i izbjegavala da me pogleda.

- Reci mi, zašto si to uradila? Imam pravo da znam. I ja sam čovjek. Ne možeš se tako igrati tuđim životima. Ja sam tu noć jedva preživio.

- To nisam bila ja - šaputala je. - To nisam ja.

- Šta pričaš? Dosta je bilo laži!

Ovaj razgovor nisam više mogao podnijeti. Kako bi inače znala? Ali ona strgnu i pruži mi srebrni lanac koji je nosila oko vrata. Na lancu je visio medaljon kvadratnog oblika. Otvorio sam i pogledao. Na sličici video sam identičnu ženu crne kose i zlatnih očiju. No, kako zapazih, iz njenih očiju je izbijalo nešto mračno, nešto što na Ani nisam ranije primjetio.

- Je li to ona? - pitala me.

- Kako? Ne razumijem... Ovo si ti!

- Ne, to je moja sestra Andrea. Ona je provela sa tobom onu zimsku noć.

Osjećao sam kao udaren pesnicom. Stajao sam pred Anom nijem i ukočen. Stvari su se komplikovale. Da li je moguće da su u pitanju sestre, blizakinje identične do neznanja? Pokušavao sam da shvatim: ako postoje dvije, u koju od njih sam zaljubljen? Ana tiho progovori:

- Ne smijemo se više vidjeti. Ima previše stvari koje ne znaš. Bolje je za tebe da tako i ostane. Ovo je kraj. Ne traži me, molim te...

Otrčala je prema šumarku iza kojeg je bila novogradnja. Krenuo sam za njom. Neću je pustiti, mora mi reći, makar, gdje je Andrea. Kad sam zašao među zgrade, njoj već nije bilo ni traga. Izgleda da su obje podjednako vješte u iščezavanju. Noć se spustila i nije bilo smisla da tražim dalje. Odlučio sam da sutra dođem i pokušam ponovo. Mora da živi tu negdje u blizini, i naći ću je makar morao zvoniti na sve i jedna vrata u tim zgradama. Bijesan što sam opet, ko zna koji put na početku potrage, zalutao u začaranom krugu, iz koga ne mogu izaći. Nisam bio svjestan da nešto stežem u ruci. Pogledah: bio je to medaljon sa sličicom jedne od njih. Sljedećeg dana vratio sam se i šetao oko zgrada. Mislio sam, prije ili kasnije, odnekud se mora pojaviti, ako živi tu. Prišao sam kiosku da kupim cigarete i sjetih se. Izvadim medaljon i pokažem ga prodavačici.

- Poznajete li ovu djevojku? Mislim da se zove Andrea i tu negdje da živi.

- Sine moj, ona je mrtva. Objesila se u ludnici.

- Ali ja sam je juče vidio...

- Vidio si njenu sestra Anu. Kakva tragedija, cijela porodica... I ona druga ostade sama sa djetetom. A bolesna... Tuga je to, sine... A onakva ljepota... Gre'ota od Boga miloga, gre'ota...

Osjetio sam kako mi se krv ledi u žilama i kako mi se hladna jeza penje uz kičmu. U glavi mi je brujalo milion glasova. Andrea se objesila u ludnici. Ana je sama. Ona ima dijete i još je bolesna. U kakav sam ja to košmar upao? I ima li ovom užasu kraja? Prišao sam nekom balvanu, sjeo i zapalio cigaretu. Ispred mene je bilo dječije igralište. Pažnju mi privukoše dječaci koji su se igrali kamionima u pijesku. Jedan je sjedio sa strane i plakao dok su ga druga dvojica namrgođeno posmatrali. Debeljuškasti, koji je očito bio glavni u tom društvu, govorio je onom drugom pokazujući na uplakanog:

- Nemoj da se družiš sa njim, on nema ni oca ni majke. Moj tata kaže da je njegova majka bila vještica.

Dotakla me nepravda i surovost koju nasljeđuju čak i djeca. Prišao sam uplakanom dječaku i ponudio mu bombonu. Pogledao me krupnim zlatnim očima prepunim tuge. Sledio sam se. Odjednom tišinu zapara histerični ženski glas.

- Andrej, dolazi u kuću odmah!

Poslušno je ustao i krenuo. Ja produžih za njim. Instinkt me vodio. Ana je stajala na stepenicama vidno uznemirena. Zgrabila je dijete u ruke i počela da trči uza stepenice. Izgubio sam kontrolu nad sobom i počeo da vičem:

- Stani! Molim te, stani! Kad te molim... Nemoj da bježiš više od mene. Reci mi, hoću sve da znam. Zašto me toliko mrziš? Pričaj sa mnom, preklinjem te.

Već je pokušavala da zatvori vrata od stana ali ja joj nisam dao.

- Zašto te mrzim!? Zar ne shvataš da sve činim kako bih te pošteđjela patnje. Da nikad ne upoznaš istinski strah. Onaj pak-

leni strah u kojem je Andrea živjela. Strah u kojem je živio moj otac i koji ga je, na kraju, i ubio. Onaj strah sa kojim živim ja, i sa kojim će živjeti i tvoj sin. Odlazi, spasi se! Ne tražimo ništa od tebe. Ne moraš prolaziti kroz to... Shvati, bolje je da ne znaš.

- Ne muči me više! Reci mi! Pusti da sam odlučim što želim.

- Saznanje je breme kojeg se više nećeš moći osloboditi. Poslije toga više ništa neće biti isto. Ljudi precjenjuju riječi i nude obećanja koja nisu u stanju ispuniti. Želja da saznaš tajnu može da bude tvoja propast. Svaki naš korak nosi odgovornost s kojom se treba suočiti...

- Vjeruj mi, i pusti mene da odlučim - polako sam otvorio vrata.

Pustila me da uđem u stan. Andreja je uvela u drugu sobu i dala mu kockice da se igra. Onda je sjela na ivicu kauča i pričala kršćei prste na rukama:

- Ovo je tvoj sin. Moja sestra je bila bolesna, kao i moja majka, kao i ja. Paranoidna šizofrenija, nasljedna po ženskoj liniji. Sestra se ubila. Ja sam konstantno pod terapijom, i zato sam dobro. Hoću reći, mirna sam i kontrolišem svoju bolest i strah. Naravno, ne uvijek. Naiđu periodi kada sam loše i tada ne znam šta će biti. Andrea je bila u gorem stanju. Bila je hospitalizovana. Smatrala je da ONI kuju zavjeru i dolaze da je ubiju. Bilo joj je lakše da sama okonča svoje muke nego da čeka NJIH. Ipak, u bolnici je smislila da ostavi nešto iza sebe. Te noći je pobjegla i pripremila kuću. Tražila je žrtvu. Ti si se, jednostavno, upleo u njenu mrežu. Tada je ostala u drugom stanju, a niko nije znao jer se ujutru vratila u bolnicu. Njoj ne bi ni dozvolili da zadrži dijete, ali sve nas je obmanula. Meni je jedinoj ispričala istinu nakon poroda. Ostavila mi je Andreja da se brinem o njemu. To je sve što mi je ostalo od nje.

Govorila je grozničavo, ali suvislo. Smirila se i položila ruke u krilo.

- Nisam znala da si njen ljubavnik bio ti. Ne bih ti se nikada približila. Nisam htjela da te uvučem u sve ovo. Život mog oca je bio pakao sa tri bolesne žene u kući. Umro je od infarkta kad se sestra ubila, jer njegovo srce to više nije moglo podnijeti. Ni ja ne mogu biti izliječena, do kraja života ću nositi taj žig. Nadam se da ga neće nositi i tvoj sin. Eto, sad znaš i molim te odlazi...

Duboka je noć. U krevetiću spava moj sin. Na mojoj ruci leži žena crne kose i zlatnih očiju. Ovaj dan je donio smirenje, sutra možda neće biti tako. Ako je patnja moj put, ja je prihvatam. Tako patnja prestaje da bude to za šta je smatraju. A kud bi oni bez mene, sami i slabi na svijetu? Ja ću biti tu da bdim. Rajsko uživanje i paklena muka samo su dvije strane novčića koji sam našao na putu. Moja je odluka bila da li ću ga uzeti ili ne. Sam sam izabrao san koji ću živjeti.

KAD INDIJANAC SANJA

Tri noći urlikala je tvoja majka ležeći na zlatnim plahtama u žrtvenom šatoru. U noći kad si rođen, zmije su padale niz mjesecinu na zemlju, a cvijeće ispuštalo mjehuriće od rose. Bio je to siguran znak, jer su šupljine u kamenju već dugo nagovještavale dolazak šamana. Prvim djetinjim vriskom pretvorio si majku u sjenu koja će se vući za tvojim lijevim stopalom. Starci su prepoznali božanska djela. Rođen da služiš volji bogova i budeš veći od najvećih: spasitelj, poslan si da odgovoriš na molitve. Kao utjeha preostalim iz najmudrijeg plemena, čija se tijela polako osipaju u prah, u vjetar. Rođen si sa četvoro očiju. Prvi par, naizgled ljudskih, nosio je blagoslov božijeg protivrječja. Strašan bijaše pogled tvoj s okom nebeskoplave svjetlosti u slavu Sunca i drugim okom crnim ko mrak i zemlja kuda odlaze podanici Smrti. Još jedan par orlovskih očiju носиš na kopcima: one nikad ne spavaju, ništa im ne ostane skriveno.

Tvoje kraljevstvo bilo je moćno kao i grad tvoj s pozlaćenim ulicama na vrhu svijeta, zaklonjen od spoljašnjega zla. Grčila su vas zelena njedra nebeske planine, čuvajući tajne mudrog naroda iz grada. Slavljen si pjesmom hiljadu djevica iz Sunčevoga hrama. One su čeznule da rađaju djecu koju neće raznijeti vjetar. Borio si se da ispuniš dužnost i tražio put za narod koji mre. Slavili su te posljednjim izdisajem prinoseći sliku tvoju očima i zubima, dok su od njih ostajali samo zubi. Uzalud, djeca prestadoše plakati u prastarom plemenu tvom.

Sad lutaš usamljen kao čestica prašine i pepeo iz urne nošen vjetrom. Za tebe nema mira ni utočišta, ratniče cvjetnih livada. Opustjela je tvoja planina i ne čuje se pjesma blistavih kapi što razbijaju stijenu. Sve drveće podavilo se u jezeru, i nigdje više prijatelja nemaš. Duh zaštitnik, koji praočevima je šaputao, šum lišća, u vječnosti spava. Izgubljeni putniče u beskraju pustinje od betona, pokidano je perje tvoje slave i dragocjene perle rasute na asfalt. Zaboravljena je zelena boja trave: sve je sivo i misli tvoje bole. Umorne su noge, Sunce bezdušno prži. Olovo topi kipove kamenih bogova kojima si zaboravio ime. Ti, nebesnik bez sjaja u mnogobrojnim očima, posut pepelom lutaš iza granice prostora, u grozomornom snu.

Sanjaš da kao kondor letiš u prostranstvu treperavog vazduha kristalnih boja. Posljednje noći, dok su djevice svilenokose ljubile tvoje prste, te noći letio si dalje, iza svih vremenskih barijera. Preko mora od magle, kroz tunele od sjenki, preko planine bez vrha koja drži nebo. Letio si brže od Sunca i tamo vidio Izabranog. Put mu je bila bjelja, a krv crvenija od tvoje. Nosio je vijenac od trnja i imao pogled što razvezuje čvor života. Ruke su mu sijale, a rijeka suza tekla iz srca. Shvatio si da je taj Izabrani tvoj brat, čija je tuga narasla kao more koje potapa svijet. Za njim su plakale još samo bludnice, derući haljine i udarajući šakom već modre grudi. Smrdljiva masa prostaka smijala se gađajući ga kamenjem. Pokušali su da mu izbiju oči, jer je pogled ovjenčanog pekao dobrotom njihov debeli stomak. On je umirao tiho, radi gomile mesa, radi grobova koji se kreću.

Letio si kao kondor, sine naroda koji nestaje u vjetru. Kružio si nad drvenim krstom dozvan patnjom svoga izabranog brata. Gledao si ga kako umire! Kada si se probudio, nit života je bila prekinuta. Tvoj narod odlutao je kroz kamenu kapiju u podzemni svijet. Bilo je tužno i jasno: ako neljudi onako ubiju najbolje među sobom, izabrani je zarobljen u snovima nevidljivog

zlotvora. Ti si letio, a planina je plakala glasom odojčeta, dozivajući izgubljenog ratnika.

Bijeli čovjek je donio bolest i smrt i tugu - prtljag vječnosti. Možda si mogao spasiti pleme, spasiti svijet, ali prekasno. Ovaj svijet ne želi da se spasi. Hrani se otpacima iz kontejnera. Sam sebe pakuje u plastične kese i stenje u predinfraktnom stanju. Ovaj svijet je zabetonirao svoje srce, a duh tvog naroda ropće u dubini. Zemlja se budi. Riču grotla vulkana i tlo podrhtava. Tvoje nebeske misli kovitlaju uragan i talasi pjene se ka nebu. Zemlja se trese kao da marširaju sveci. Svi mrtvi, prognani i zaboravljeni dolaze da naplate dug. Bliži se kraj, moj crveni brate. Ti sletiš na vrh planine i pustiš orlovski krik.

ODGOVOR NA PISMO

Znao je da zlo laže, ali ne više od ljudi. Ako Drvo saznanja otvara oči jabukom, pitao se koliko može saznati zmijskim otrovom?

On ne može zaboraviti groznicu dodira kada gubi pojam o vremenu i prostoru i siluje sebe zaustavljajući plimu strasti što može da ga ponese bilo gdje.

Nekad mi se čini da smo ugušili jedno drugo. Mene groznica, nagoni da pišem. Najbolje bjekstvo od sebe je pisati o sebi. Teški stihovi riju po duši, i bol potmuo izjeda kao tumor. Zato moram pobjeći od poezije večeras i pisaću mu pismo. Srećom, sin drumova ne umije čitati, a to je dobro, jer ovo je pismo o odlasku. Ipak, o nekim stvarima je suviše, štetno ili nepotrebno govoriti. Moje su ćutnje duge i hladne, neprobojne kao bolnički bijeli zidovi. Mnogo toga sam prećutala. A možda baš te stvari o kojima nikad ne govorim mogu donijeti oslobođenje? Ono ključno, ne mogu izgovoriti. Prećutani bol mogao bi otvoriti njegov životinjski um. Po jeziku migolje škorpije.

Preteško je biti zatvoren u sopstvenoj glavi. Koliko god se trudim da igram po pravilima, skrivam dobro izdresiranu, ali krajnje nervoznu, životinju u sebi. Možda bih, zaista, mogla poželjeti da zavolim i druge.

Čovjek-Zvijer se ne plaši riječi, one su površne kao i svaka zabluda. Životinju u sebi nikad nije ni krio. Sa njima se uvijek

dobro sporazumjevao, moj jezik je za njega nerazumljiv. Moj jezik je za njega samo jezik. Sredstvo za ljudski prazni užitek ili otrovno oružje.

Od ljubavnika žena želi dušu, ostalo je bezvrijedno.

Da li se uvijek može stići do kraja? Teško je mrziti ljude, izbjegavati telefon, odbaciti svaku vrstu prisile. Nadam se da može naslutiti vrata koja treba otvoriti, pouzdano prihvatajući da iza njih nikad neće ugledati istog sebe. Vuk može da ubija iz zadovoljstva, ali nikad ne napada vučicu. Ko može zabraniti odlazak? Sve životinje vole slobodu.

Nikako da se oslobodim stihova, godinama odjekuju nataloženi u mojoj glavi. Ja sam otjelotvorenje tuđih misli. Čemu ta lutanja kad nema ničega u svijetu prolaznih sjenki? Moj put je usamljen i dug i ja ga moram prihvatiti bez obzira na iskušenja, varke i obmane uma. Nema ničega, ničega, ničega...

Treba biti zlatno dijete slobode, njen čedni sin s plavim očima. Ne smijemo proživjeti priču do kraja, jer to bi značilo njen svršetak. To je uvijek rastanak na ovaj ili onaj način. Ipak, ljudi smo, iskušenja su za nas najbolje što nam se pruža. Predamnom su dva svitka koja želim predati plamenu zaborava: njegovo pismo i moj odgovor...

Pismo čovjeka-zvijeri

Zasigurno znaš da svako nezavisno biće ma koliko bilo hladnokrvno mora imati bar neko osjećanje. Čak i ja kao Stepski Vuk moram da imam emocije. Koliko god ih pokušavao ugušiti ili prikriti, lutajući džunglom od betona i prolazeći pored svakakvih ljudskih izroda, kad legnem u pećinu koja još uvijek miriše na tebe, (o)sjećanja počnu da kao duhovi vrište iznad glave. Mole me da se vratim u čopor i da nađem Bijelu Vučicu. Sjetim se njenih očiju i bola koji sam joj nanio i počinjem da se gušim u njemu.

Ona je plakala, a ja sam joj nanosio još veći bol hraneći se njime. Prekasno sam shvatio da bol nije dobra hrana, jer jedeš dio sebe, a to mnogo boli.

Odlučio sam da se udaljim od svih. Pobjeći u divljinu da više nikome nenaneseš bol. Čopor je svugdje lako naći. Razuzdane ženke gutaju što stignu, a ja bježim dalje noseći u sebi vučicu bijele dlake i bijele puti. Pamtim njene uplakane oči koje izlivaju more srca. Pobjegoh od: čopora, od razvratnih ženki, od bijele vučice i od sebe. Lagao sam!

Lagao sam čopor.

Lagao sam razvratnice.

I Bijelu Vučicu.

Na kraju slagah sebe.

Ugrizao sam voljeno. Umislio sam da je to put koji vodi u slobodu. Sada bježim od sebe dok mi kožu kao trnje kidaju (o)sjećanja.

Bježim u tamne predjele šume. Možda je tamo mrak iz koga neću znati izaći? Možda je tamo kraj? Kraj koji sam izabrao za se. Nazad se ne znam vratiti. Ne mogu. Nemam kome. Ako se ipak vratim, vratiću se s bijelom puti ili potpuno slijep.

Trčeći kroz trnje ka tamnijim djelovima šume...

Zvijer plavih očiju...

Odgovor Bijele Vučice lažnom Stepskom Vuku

Nikada nisi imao srce vuka! Mada već dugo urlaš na mjesecinu, u tvojim očima je strah. Nisi obmanuo čak ni sebe, uzalud se pretvaraš da si, bar, divlji pas. Poznajem te, samo si ostavljeno kuće na cesti, pretučeno do krvi.

Zar u polusnu ne čuješ lepet krila nad uzglavljem. To se ti od anđela braniš. Njihov ti šapat ne da mira, uzalud okrećeš glavu.

Moji dlanovi zrače toplotom, suze su zalile drvo ljubavi. Moje srce je široko kao svemir, za tebe stvorila sam svijet. Mogu te pretvoriti u Bijelog Vuka, ako imaš hrabrosti, rame uz rame, trčati sa mnom zvjezdanim putem. Uvijek je bilo lakše pobjeći, nego razbiti tamnicu bola. Neću te osuditi ako ne pokušaš, ako zadržiš okvir prosjeka. No, ako zaboraviš Bijelu Vučicu, bez nje, tvoje snove progutaće pustoš. Razvlačiće te olinjale ženke, njihovo režanje biće nepodnošljivo. Bićeš slijep, bez topline u duši, bez širine kristalnih vidika, bez bisera na trepavici kojim se kupuje božanska milost.

Ako ne znaš kojim putem da kreneš, uvijek pođi onim kojeg se najviše bojiš.

PONUĐA

Prvu slutnju bujice novih zbivanja, uzburkavanje davno zakopanih želja, nagovijestio je iznenadni pomor mojih mačaka. Šest šarenih još slijepih mačića pronašla sam mrtve na pragu, pažljivo poredane jedno do drugog na jednakoj udaljenosti. Iz njihovih usta i ušiju izvirivalo je lišće i korijenje nepoznate trave, pa zaključih da je to moralo biti uzrok smrti. Ali šta je natjeralo životinjice da tako grčevito gutaju smrtonosnu biljku? Njihova tigrasta majka Lea netragom je nestala i nikad je više nisam vidjela. Nepoznati užas otjerao je moju mezimicu daleko izvan domašaja ove realnosti. Mrtve mačiće zakopala sam u bašti, no ubrzo iz njihovih raspuknutih glavica izrastoše prelijepi cvjetovi raskošnih boja. Veliki i teški pupoljci koji nikada nisu mogli da se otvore do kraja, u sumrak sa strujanjem vjetra među laticama su ciktali kao mjauk zarobljenih mačića. Oni su bili moje poslednje društvo. Nikog, na ovom svijetu beskrajno ubrzanih ljudskih čestica, nije više interesovala napuštena starica sluđena od samoće.

Sljedećeg jutra na mojim vratima je zakucao stranac. Imao je oči boje zaleđenog mora, iz kojih je kilometrima naokolo zračio mrz. Njegova kosa je padala u slapovima ispod crnog cilindra, isprepletena suvim jesenjim lišćem i perjem afričkih kakadua.

- Dobro jutro ljepotice - prošaputa glasom koji se čini poznat iz kakvih erotskih maštarija.

Već zaboravljenim, krajnje ženskim, pokretom zagladih svoje raščupane sijede vlasi. I već krajnje postidjena i iznervirana sopstvenim gestom, prosiktah da su tragovi ljepote lutanje sjena, da dobro pamtim osam decenija poroka i ljudske izopačenosti. Moja ljepota odavno se predala vrišteći pod naponom vremena.

- Dakle, počela sam da haluciniram. Izgleda kako poput lista što pada hvatam zadnji treptaj na vjetru. Moram priznati, nisam te tako zamišljala.

- Ti gajiš iluzije vezane za izgled smrti. Nije nužno da to bude kostur u crnom plaštu. Zaboga, anđeli smrti su bića s pedigreom! A valjda ste i vi, ljudi, već prevazišli niskost srednjovjekovnog mazohizma?

- Ne znam zašto bismo? Mazohizam je omiljena osobina, naročito slabijeg pola. Evo, ja sam cijelog života, radeći šta mi se prohtije, samu sebe mučila beskrajno.

- Ako zaustaviš točak starenja i moralne obaveze, možeš da budeš lijepa koliko god žudiš u najvatrenijem snu. A sanjala si to, Arijana - produži, podmuklo se kikoćući:

- Mnogo više no što bi željela bilo kome priznati.

- Zaludu, duše opojnog apsinta - uzviknuh opčinjena njegovim smijehom (već dugo se u ovoj kući muškarac nije tako smijao).

- Džaraš ugasli vulkan. Moje srce je otkucalo damare tjelesne žudnje u nepovrat. I zalud nudiš ljepotu, nepresušni izvor zla i pohote.

- Moram priznati, nosila si je dostojanstveno, ne čuvajući je za se. A pomisli: koliko čedne putenosti skriva netaknuto tijelo? Nije li to skrivena istina svojstvena određenoj vrsti žena? Pritajeno uživanje u grešnom osjećaju privlačnosti prema neoskrnavljenom tijelu. Igrati ulogu zaštitničke figure, učiteljice života i oslobođene ljubavnice, izazov je veći od bilo koje sladunjave uloge pokorne i sretno osvojene ženke. Koliko se grijeha pripisalo muškarcima

zbog njihove iskrenosti glupe, zbog zadovoljenja iste potrebe. Niste li vi žene suptilno podmukle u svom "čednom" izigravanju "prljavih" svetica. Na šta li bi ličio svijet kad bi žene sprovodile u djelo sve svoje maštanje. Muškarci su okrutni, ali plitki u nagonima. Vi, žene, ste uzvišeno perfidne, prirodni kameleoni, jer mužjak se ne smije suviše preplašiti. Ha, ha, ha...

- Aludiraš na moje mlade ljubavnike. Istina je da su mi bili kudikamo draži od starih džukaca. Te odrtine uživali su da izigravaju važne ličnosti: napuhani i zadrigli od gordosti, a prazni i dosadni ko slamnata strašila. Jesi li si se zato prerušio u zavodljivog mladog lutka?

- To je bilo tvoje bjekstvo. Birati prestare, birati premlade, i osigurati se da ti niko od njih ne može blizu prići. Nisu izazvali nikakve emocije, naravno ni ljubav. A ljude bez emocija čitaš kao otvorenu knjigu. Ti to najbolje znaš.

- Kako ti je samo pakostan jezik. Pitam se: otkuda toliko znaš? Jesam li te u mašti sama stvorila i prizvala kao i sve drugo? Reci: otkuda dolaziš i ko te šalje? Je li moguće da si ti odgovor na moj vapaj? Ah, da se jednom okonča ovo bijedno tavorenje što je izgubilo svaku draž.

- Ja uzimam oblik koji želim. Ja sam bespolan i bestjelesan, i ne nalazim posebno zadovoljstvo u obliku muškarca. Jedini razlog je moja fascinacija ženom. Žene su tajanstvena bića. Malo se zna o pravoj prirodi femininuma. Neke su povučene, a neke pričaju previše. Ipak, postoji prećutni sporazum: o najdubljem porivu nikad ne govore. Nikada ne možeš reći da istinski poznaješ ženu, jer čak i najgluplja pomno će se truditi da ne otkrije nutrinu. Igraju smišljene uloge, svaka ima svoje mjesto i vrijeme. Neke su popularne, čak uzdignute na pijadestal: kao požrtvovana majka ili domaćica, ljubavnica, bludnica... Koliko bi muževa, sinova, očeva i ljubavnika ostalo zabezeknuto kada bi savršene maske njihovih dama popadale? Da li iko od muških zna s kim živi? Rijetke su

žene koje odluče da realizuju snove, no kad se to desi, svijet je užasnut. Kad se muškarac glupira, nema čuđenja, ali strašno je otkriće djelo za koje su žene sposobne. Žena je čudesan spoj demona i anđela.

Završio je svoj monolog ljupko zabacujući kosu iza uva. Kretnje su mu bile suptilne i meke. Neodoljivo. Riješila sam da flertujem s njim još malo:

- A šta li si ti od to dvoje? Izgledaš kao anđeo, a zvučiš kao demon. Igraš prljavu igru, najgoru. Ja je dobro poznajem, igrala sam je cijeli život. Žena u mašti proživi zabranjena iskustva bez loših posljedica. Imaginacija ne ugrožava. Realan život je, uglavnom, usmjeren protiv ljudskog bića. Tako i ja; radila sam šta sam mogla. A šta nisam, zamislila sam.

- Ah, prazno maštanje! U sve si ulazila proračunato. Čuvala si sebe od bola, tvoj život je prazan i samotnan. Nisi živjela, samo si sanjala! A toliko pristojnih brakova opstaje na lažima. Nemoj misliti da si gora od kakve "uzorne" žene što cijelog života liježe s mužem zamišljajući davnog ljubavnika. Možda je to jedini način da ona vodi ljubav s mužem, no to je prevara o kojoj prevarant i ne sluti.

- Prvi put se pitam, je li vrijedilo osamdeset godina provesti "u štednji"? Gledala sam druge žene, nisu izgledale srećne. Nikad nisam voljela nijednog muškog. Uzimala sam ih i odbacivala, ne vezujući se. Kad sam ostarila i nije više bilo nikog, opet bijah zadovoljna, jer je opasnost od bolnog vezivanja iščezla. O, tako dobro sam se čuvala, da sad ne znam šta bih sa sobom! Možda je trebalo da se uhvatim u koštac s njima po bilo koju cijenu. Upravo neizvjesnost i strah daju ljubavi onu strasnu notu koju ja nikada ne iskusih. Vratimo se na početak: ko si ti?

- A zašto bi tebe, uopšte, interesovalo ko sam ja. Da li bi to saznanje ičim uticalo na situaciju u kojoj se nalaziš? Ne! Pa, šta te, onda, briga ko sam?! Mogao bih, recimo, biti anđeo smrti poslan

po tvoju dušu, ili sam Đavo došao da te iskušava. U oba slučaja dolazimo na isto: ja tebi nešto nudim i, očito je, nisam smrtnik. Ako ti je draže da me doživljavaš na pozitivan način, meni je svejedno. Indiferentan sam prema ljudskoj igri crno-bijelih gluposti. Kad pogledamo dublje, i anđeo i đavo su ista osoba. Posrnuli, ili ne: suština je ista. A, svakako, nisam prvi koji se zaljubio u smrtnu ženu. Nešto su od toga napisali i u Bibliji čak. Naravno ne sve, jer čovjek nije spreman da čuje istinu. Jedan moj prijatelj reče: ako se nešto desilo jednom, ne mora se desiti nikad više, ali ako se nešto desilo dva put, desiće se i treći.

- A što bi ti, lijepi duše sa papagajskim perjem, želio jednu staricu? Godinama nisam osjetila miris muškog tijela. Nešto ću, ipak priznati. Ne znam zašto ti ne bih rekla. Ti si ionako samo tlapnja senilnog pijanog uma. Moj omiljeni imaginarni dragi imao je tvoj lik.

- Znam da se tvoja mašta igrala sa slučajnim prolaznicima, čak i u starosti. Mogu da te vidim onakvu kakva si u vlastitim snovima. Za mene tvoj realni izgled nema značaja, materija se mijenja. Suština me zabavlja. Pričaj šta si zamišljala, koja je bila moja uloga?

- Žene zamišljaju vrlo često i nastrane stvari. Ne kažem da sam priželjkivala da mi se baš to desi. Naprotiv, većina se toga užasava. Od takvog iskustva teško se oporaviti.

- O, pa ovo bi moglo biti jako zabavno - oduševljeno je uzviknuo dok su mu zubi blistali u tami.

- Vidiš, cijelog života sam se dobro čuvala. Dok su druge žene voljele, patile, rađale, ponižavale se i mučile, odlučila sam da se poštedim toga. Ljudi su mislili da živim burnim životom plesačice i pjevačice u noćnim klubovima, sa zavidnim ljubavnim iskustvom. Mnoge glupače su mi čak i zavidjele na tome. A moj krevet bijaše pustinja. Svoju potrebu za bliskošću kompenzirala sam maštom, jer tamo sve je bilo kako bih željela. Prespavala sam

sopstveni život i sada na kraju, zavodljivi duše, kada umirem sama i luda, vjerovatno me ne bi bilo teško nagovoriti. Dala bih sve za još jednu šansu. Da ponovo pokušam, ali stvarno, bez obzira na bol. Bolje je živjeti i voljeti, makar i patio, nego cijelog života biti iznutra mrtav.

- Za jednu noć za kojom sam ja žudio, noć u kojoj ću ja biti samo čovjek, daću ti drugu šansu, vratiću ti mladost u najljepšem cvatu.

Da li sam, zaista, dobila priliku da se vratim u mladost i da osjetim strepnju, drhtanje, slabost i bol? Da li ću moći da osjetim opojni miris ljubavi? Kako izgleda potpuna predaja drugom biću, koje je običan grešni čovjek? Pitanja su se rojila u mome uzavrelom mozgu. Pogledah se u ogledalo: probuđene oči divlje mačke i gipkost tijela izvijali su se u polumraku moje sobe. Zauzeli su mjesto starice koja je zadnji damar uma utopila u apsint, opsjednuta bojom mora i leda.

IŠČEKIVANJE

Ulazeći u sedmu godinu postojanja, zaštićena snagom mističnog broja, otkrila sam dar vidovitosti. Na rođenju me obilježise sramnim pečatom zaostalosti jer ne pokazah uobičajno uzbuđenje zbog dolaska na ovaj svijet. Ravnodušno prezirah unutrašnju ljudsku mizeriju, nastojeći još tada da dokučim svijet što vibrira ispod prljavštine, svijet koji naslutih kroz blagi damar između očiju. Nesvjesna posebnosti, čudila sam se niskosti mojih roditelja. Razočarenje i pesimizam kojim su me obasipali usporavali su moje buđenje.

Tih prvih godina živjela sam u sebi. Sagledah svjetlosni put, unaprijed usmjeren energetskim putanjama nebeskih tijela. Kad završih ispitivanje unutrašnjih dubina, odlučih da progovorim i prohodam. Ustadoh s kreveta, priđoh svojoj babi i saopštih joj da će tog dana u 17 časova i 12 minuta osjetiti jak trzaj i grčenje srca, i u toku narednih sedam minuta lagano ispuštati dušu, još uvijek stežući kutiju za šećer, dok će joj naša mačka lizati desnu nogu u znak samilosti. Moja majka se zagrcnu i poče tako drhtati da su zvonile zlatne alke oko njenog vrata. Otac dugo nije progovorio, i niko mu za to vrijeme nije mogao istrgnuti kašičicu kojom je neprestano miješao kafu. Tad upoznah još jedan dominantan osjećaj mojih roditelja, osjećaj koji će me pratiti cijelog života. Bješe to strah.

Nakon babine sahrane oko mene zavlada krug tišine. Ljudi su strepili od mog glasa, krijući pogled u prsima. Životinje su muklo cvilile dok bih ja prolazila, a biljke su blizu mene brzo sazrijevale donoseći krupne plodove. Bijah obilježena različitošću, što ljudski rod teško prašta.

Vremenom sam ponirala sve više u dubinu. Užasavala sam se prividne stvarnosti i očajnički pokušavala doprijeti do drugog, višeg svijeta. Prepoznavala sam glasove davno nestalih, u stopama zemlje, u provalijama, pod kamenjem. Kuckali su mi i pružali se isprani koščati prsti davno omotani ljigavim crvljim stazama. Evo, otkrivam ljudima sudbine, a oni vjeruju mi slijepo ne sluteći tajna pravila igre. Odlaze tiho kao ovce na klanje. Misli ljubavi i mržnje pokreću kovitlac energije koji struji oko nogu i sapliće ih u zamku. Izubijani od neprestanih udaraca u zidove, ljudi plešu u mraku.

Kako je teško objasniti čovjeku da griješi. Dolaze puni ubjeđenja, uglavnom pogrešnih, a strepe od mojih riječi kao da sam im ja sudac. Misle kako je sudbina određena a je ja poznajem i ne shvataju da su oni kreirali sebi i dobro i zlo. Sva slabost, bol i užas njihovo su djelo. Uglavnom su toliko zabrazdili da ih je nemoguće razuvjeriti. A i kako? Za mnoge je prekasno. Recimo, kažem seljaku da je na pomolu bolest koja bi mu mogla biti kobna i zadnji je moment za preokret. On me glupo gleda i misli da treba mijenjati spoljašnjost. Nikako da shvati kako govorim o njemu samome. Upozoravam ga, a on promuća:

- Uvijek sam bio pošten čovjek. Nisam nikome dužan ostao. Radio sam i djecu podizao. Nisam varao ženu. Vjerovao sam u Boga. Nisam krao. Ja sam ispravan. Šta bi trebao mijenjati?

- Kažeš da nikome nisi dužan ostao, ali da te podsjetim: nikome nisi ni dao ništa. A svakog si jutro proklinjao što moraš raditi i žudio da ti sve drugi obezbijede. Nikad se nisi radovao radu, niti se išemu posvetio svim srcem da bi uživao u tome.

Vazda si gledao u najboljeg prijatelja s mržnjom i zavišću jer je postigao mnogo više, a nikad nisi pomislio da on to ima jer je sto puta veći, plemenitiji od tebe. Ženu si mučio i ponižavao. Govorio si joj da te sputala djecom, a nikad joj nisi pomogao niti vidio njenu bol. Sopstvena djeca doživjela su te kao tiranina koji zabranjuje svaku ljepotu i zadovoljstvo u životu. Od njih si već od rane mladosti napravio ogorčena bića nalik sebi. Time si samo širio jad i očaj oko sebe. Spominješ Boga a ne pitaš se koliko si mu dužan za sve darove koje ti je dao. Ti nikad i nizašta dobro nisi upotrebio svoje sposobnosti. Ne pitaš za dobre prilike koje si protraćio u ljenosti, malodušnosti, sitničarenju i žalbama okolo upućenim. Kao da si ti takav i zasluživao išta više i bolje od onog što si imao?! Vjeruj, čitav život si bio tamo gdje ti je mjesto. I na kraju, kažem ti da je pokrenuta u tebi teška bolest od koje ćeš umrijeti u mukama. Imaš još malo vremena da nešto ispraviš bar, ali moraš početi odmah. Upamti: gdje god da si, dobro ti je; šta god da radiš, sretan si. Šta god da ima, zahvalan si. Daj i pokaži ljubav svima koje znaš, i kojima ne znaš, koje si volio, a naročito koje nisi. I ne škrtari! Što više budeš davao više će izvirati iz tebe. Samo to te može spasiti. To je jedina tvoja nada!

Koliko je takvih došlo i prošlo, umrlo nestalo i otišlo. Koliko sam riječi uprazno izgovorila. Pričala sam zidovima i nadgrobnim pločama, pridizala one koji se nisu htjeli podići. Katkada, doduše vrlo rijetko, bile su čudesne preobrazbe. Radi te šaćice izabranih, vrijedilo je govoriti.

Mene je moj dar progutao. Nikada nisam mogla imati prijatelje, ni porodicu, nikoga... Ljudi su me se plašili. Nisu voljeli suočavanje i, uglavnom, su bježali od istine. To je značilo da su bježali od mene. Ne zamjeram. Samoća mi je dala mir. Izbjegla sam iskušenja koja bi bespotrebno usporavala moj razvoj. Živjela sam za druge nudeći im nesebično znanje koje bi zatražili. Nisam tražila ništa zauzvrat. Većina je odlazila nezadovoljna tumačenjem. Nadali su se da griješim, da pričam gluposti. Mogla sam pročitati

njihove misli na izlasku iz skromno uređene sobe. Ipak, da umire savjest, na srebrnoj tacni kraj vrata ostavljali su novac. Meni novac nije bio potreban, osim za održavanje života. A bilo ga je mnogo. Siročadima kupovala sam odjeću i igračke. Slala poklone i kolače na praznik. Plaćala sam vaspitačicama da istraže snove svakog djeteta. Pa bih im ispunjavala baš te najveće želje. A krila sam se u anonimnost jer ne bi valjalo da se vežu za mene. Ovako su djeca maštala izmišljajući fantastične priče. Neka su mislila kako Bog usliši njihove molitve i pokazuje koliko ih voli. Druga su vjerovala da ima više darodavaca i da je svijet pun dobrih ljudi. Neka su se nadala da roditelji potajno misle na njih i šalju im brojne poklone. Djeca su vjerovala u dobro i tako rasla u ljepšem svijetu. Bila sam sretna što sam doprinijela tome. Moj dar me osudio na samoću, ostalo zlo me zaobišlo.

Bliži se moj prelazak u sljedeće stanje. Sudbina da živim sama, na nivou koji sam prevazišla, da bi se rijetki ljudi usudili poći za mnom, biće okončana.

Nazirem vrata za prelaz u znani svijet astrala. I negdje u dubini duha tinja plamičak gdje naslućujem onaj treći savršeni svijet, koji će mi još dugo, dugo biti nedostupan. Ipak, nakon uzdizanja više neću biti usamljena. Okružiću me svjetlosna bića kojima ću biti ravna. Zajedno ćemo učiniti toliko toga, neću biti sputana ljudskim zakonima. Konačno ću biti slobodna. I to me ispunjava neizmjernom radošću. Dok moje tijelo vene, a sokovi života se usporavaju, ljubav izbija iz mene blagosiljajući radost stvaranja.

Dinko Delić

GORGONA S LICEM ANĐELA

Luđaće! Kažem ti da ona sada stoji tik pred vratima!

E. A. Poe

Svrsishodan je razvoj teksta Aleksandre Čvorović iz poezije u prozu. Njena prva knjiga "Šapat glinenih divova"¹, pisana slobodnim stihom, igra se ritmovima, igra identitetom između muškog i ženskog alter-ega, ali sluti prozne forme. Već "Anđeo pod kreve-
tom"² čita se kao poetska proza nerazgraničene individualnosti koju kazuje sveštenica ženskog plemena Anđelić. A obje knjige prizivaju "objavu" cjelovitog pripovjedačkog diskursa. Sličnu tendenciju odaju i neukoričeni beletristički fragmenti objavljeni u "Glasu srpskom", "Albumu", "Diwanu", "Mostu" i "Sarajevskim sveskama". Tako da novele iz "Monologa u šolji kafe" jesu očekivano mjesto transformacije pseudo-ispovjedne forme decentriranog ženskog subjekta iz lirske metrike u narativni tok.

Emocionalno odrastanje, put iz sebičnosti i destrukcije ka davanju i žrtvovanju konstantan je motiv Čvorovićkinog teksta. Iako nerijetko prikazan kao regresija i poživotinjenje, kao erupcija ružnih strasti i kasapljenja tijela, taj epifanički i pokajnički drhtaj izgubljene duše slikovno asocira na Picassovu "Guernicu" i "Splav meduza" Theodora Géricaulta, bez razlike da li posmatramo kolektiv u rasulu ili paranoični (hermafroditni) lik. Ambijent nasilja, strah, očaj i njima svojstven podtematski horizont osvojili su opsesivno scenski prostor Čvorovićkine proze, jer forma ispovijesti traži pripovjedača i traži priču jednakom snagom kao pripovijest slušaoce.

A u kontekstu postdaytonske epopeje i međuetničkog bh hladnog rata, permanetno se u teatru masovne kulture repetira

1 Glas srpski, Banja Luka 2000.

2 Književna opština Vršac, 2002.

”povratak u budućnost” sudbinskog metanarativa. Mitovima su rekonstruirani tijelo historije i teritorija duše. Bajke i junačke (muške) pjesme zvone sa crkava, čuju se u džamijama i u sinagogi. Za post-modernu kulturu XXI vijeka, klasicistički elementi: Gorgona i Anđeo, trojanski konj, Godzila, Minotaur i Kerber, kao simboli psihoanalize, čitljivi su u medijima, na ulicama, u čituljama i saopštenjima za štampu. Tekst miriše na barut svuda u slivu Save, Bosne, Neretve, Dunava i Drine. Kako tome da se odupre nježna heroina iza čijeg milog lica čas sjevnu očnjaci vampiruš, čas blagotvorna ljubav Božija? Jesmo li bezbijedni, mi s druge strane teksta, od kandži što niču ispod nokata u šetnji niz rijeku među labudovima? Možemo li u zagrljaju izostaviti kanibalski poriv kad i u ljubavniku, sugeriš Čvorovička, vreba krvožedni mr. Hide? *Metamorfoza, transfer i shizofrenia* zato nisu klinička dijagnoza psihijatra koji u bh zdravstvu liječi veterane i žrtve ogrezle u PTS, u ovom tekstu, to su ključne riječi koje determiniraju literaturu na rubu stvarnosti. Onako kako je pod maskom Crvene Smrti fantastiku i horror označavao Edgar Allan Poe. Uz gavrana što kriči: ”Nikad više”, močvarno jezero se sklapa nad krhotinama Kuće Usher.

Ambijent ”mača i magije”, utemeljen još u sagama o Arturu i Nibelunzima, u legendama o sv. Georgiju, te u stripovima i filmovima o Konanu Simerijancu, na vrh medijske top-liste iznio je John Ronald R. Tolkien. Njegovi romani u serijalu ”Gospodar prstenova”, 50-ih godina XX-og, i filmovi Petera Jacksona, s početka XXI vijeka, snimljeni po Tolkienovom predlošku, skrenuli su pažnju i na druge autore istog/sličnog žanra. Odatle je bio samo korak do medijskih mutanata kakvi su filmovi ”Blade”³ i ”Underworld”⁴, ali i Eurosonga 2006. gdje među šljokicama i suknjicama pobijedi deathmetal grupa ”Lordi” s demonskim maskama na sceni. Groteska ružnoće, nemorala, zla - spodobе i čudovišta - dio su globalne svakodnevnice i podsvijest umjetnosti od davnina. S njima se suočavao Herakle,

3 ”Blade” I - Stephen Norrington, 1998: Wesley Snipes; ”Blade” II - Guillermo del Toro, 2002: Wesley Snipes.

4 ”Underworld” - Len Wiseman, 2003: Kate Beckinsale & Scott Speedman.

gravirao ih Albrecht Dürer, a opjevao Jim Morrison. Teror nasilja i destrukcije čini sadržaj TV dnevnika u 19h, ali i romana "Goli ručak" Williama Burroughsa ili "Američki psiho" Bret Easton Ellisa. I sve to na granici podnošljivosti za konzumenta zdravih živaca. Dakle, umjetnost i novinarstvo odavno nisu nevini. Ni kada osvješčuju ljude.

Već pomenute žanrovske influence pronalazimo u Čvorovićinoj pjesmi "Nekronomikon"⁵ gdje lirski ego "sanja knjigu mrtvih imena". Ta "Crna knjiga", opasna za čitaoce i za sve s čime dođe u dodir, postala je opšte mjesto u horroru, od ranih radova Howarda Phillipsa Lovecrafta 20-ih godina prošlog vijeka, sve do istoimene Simonove knjige⁶ ili filma⁷. Ali pjesnikinja čije ime počinje sa "A" daje i kontrapunkt. Porodično stablo Anđelić leksikon je plemena koje "nosi u sebi krv anđela"⁸. Pripadnice roda rađaju se i žive "sa dvije ličnosti u sebi" i sa "dva života". To dvojstvo svjetla i tame, janički udvojena lica i obličja, metamorfički motivi - ezoterija, mitologija i horror - definiraju se kao konstantna obilježja pisma Aleksandre Čvorović.

No u zbirci "Monolog u šolji kafe" naćićemo i nenametljivo gender obilježje, maskirano žensko pismo. Jer se Čvorovićkina pripovjedačka femina iz položaja samo-diskriminacije suočava s ultimatumom kolektiva i diktatom vlastitoga ida. Između dužnosti, ljubavi, rađanja i smrti ta junakinja je, istovremeno spasiteljica i konkubina, sveštenica i prokletnica. Čak i voljeni/omraženi muškarac. Ona i on su, najčešće, samo tijelo/ovojnica za dominantne monstruozne sile što ih obuzimaju kao poltergeist - čas spolja, čas iznutra. Dokazujući da je historija samo interpretativni žanr, pred čitaocem defiluju: Mesija i Nevjesta, Vila Sudbine i Crni Gusar, Sfinga, Beduin i Škorpionka, blizankinje Andrea i Ana, Indijanac, Čovjek-Zvijer, Bijela Vučica i Proročica - svi kao maske za jedan uni-

5 A. Č, "Šapat glinenih divova", Glas srpski, Banja Luka 2000, str. 16.

6 Simon, "The Necronomicon", Avon Books, New York 1980.

7 "Necronomicon" - Christophe Gans, Shusuke Kaneko, Brian Yuzna, 1994.

8 A. Č, "Anđeo pod krevetom", Književna opština Vršac, 2002, str. 9.

verzalni ljudski lik. Lik koji je, determinizmom u ili izvan teksta, prinuđen da pripovijeda fantastičnu zbilju kao alegoriju destruktivne stvarnosti i haotične kolektivne svijesti.

U proto-obrascima Jorge Luisa Borgesa i Gabriela Garcie Marqueza, na primjer, označena je paradigma ezoteričko-fantastične proze prepoznate kao *magični realizam*. Latinoamerički ambijent kultura s ljudskim žrtvovanjem, gaúchosa, lokalnih revolucija, vojnih hunti i krijumčara droge smanjuje razlike između *nekromancije* i *narkomanije*, između pretvorbe zvijeri u čovjeka i čovjeka u zvijer. Zaista, nije teško učitati lokalni *podrealizam* i transponirati Bosnu i Hercegovinu kao Macondo. Otuda, para-modernizam u slici i para-psihologija umjesto psihoanalize proizvode poseban para-diskurs u Čvorovićkinom tekstu. Između tradicionalnih tokova fantastične književnosti, gdje je bliska grotesknoj i apokaliptičnoj prozi Seada Mahmutefendića, recimo, i žanrovske orijentacije po čijim standardima alegorički razvija "stvarnost" umjesto stvarnosti, kao Veselin Gatalo u romanu "Geto"⁹, Aleksandra Čvorović izgradila je izuzetan izraz, prepoznatljiv među bh piscima mlađe i srednje generacije.

⁹ Veselin Gatalo "Geto", AGM, Zagreb 2006.

PODACI O PISCU

Aleksandra Čvorović, rođena je 10. februara 1976. u Banjoj Luci. Završila je studij književnosti na Filozofskom fakultetu u istom gradu. Postdiplomac je na Filološkom fakultetu u Beogradu na Odsjeku za bibliotekarstvo i informatiku. Do sada je objavila dvije knjige. Zbirka pjesama *Šapat glinenih divova*, izašla u Banjoj Luci (Glas srpski) 2000. godine, nagrađena je od izdavača kao najbolja prva knjiga. Knjiga poetske proze *Anđeo pod krevetom*, izašla je u Vršcu (KOV) 2002. godine, u rukopisu nagrađena je od Ministarstva za nauku i kulturu RS. Poezija joj je uvrštena u više zbornika i antologija. Već duže vrijeme Aleksandra Čvorović bavi se objavljivanjem poezije i proze u književnim i drugim časopisima (*Putevi*, *Album*, *Plejade*, *Slovesa*, *Diwan*, *Život*, *Književnik*, *Sarajevske sveske*, *Lica*, i dr). Pjesme su joj prevedene na engleski, njemački i poljski jezik. Tri godine je radila kao jedan od urednika časopisa za književnost i kulturu *Album*. Član je redakcije časopisa za kulturu *Diwan* i časopisa za književnost, umjetnost i kulturu *Književnik*. Bavila se i novinarstvom. Učesnik je brojnih književnih večeri i festivala u Bosni i Hercegovini, Srbiji, Sloveniji i Holandiji. Radi kao bibliotekar-informator i stručni saradnik za kulturnu i izdavačku djelatnost u Narodnoj i univerzitetskoj biblioteci Republike Srpske.

SADRŽAJ

Recept za ludilo	5
Noć u kojoj nismo živjeli	9
Brod prkletih	15
Monolog u šolji kafe	23
Labuđi pjev	29
Sfinga	39
Putovanje	43
Crveni autobus života	49
Kad indijanac sanja	61
Odgovor na pismo	65
Ponuda	69
Iščekivanje	75
<i>Pogovor, Gorgona s licem anđela - Dinko Delić</i>	81
<i>Podaci opiscu</i>	87
<i>Sadržaj</i>	89

IZDAVAČ
JU Biblioteka "Alija Isaković" Gradačac

ZA IZDAVAČA
Esed Karić

UREDNIK
xxx xxxx

RECENZENTI
xxxx
xxxxxxx

KOREKTOR
xxxx xxxx

NASLOVNICA
xxxxx xxxxx

TEHNIČKO UREĐENJE / DTP
»Repro-Karić«, Tuzla

ŠTAMPA
xxxxx xxxxx

TIRAŽ
xxxx

CIP -
